

Sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määruse nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“ muutmise määruse seletuskiri

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määruse muutmise eesmärk on viia määrus kooskõlla mootorsõidukimaksu seadusega (MSMS) tehtud sotsiaalhoolekande seaduse (SHS) muudatustega, suurendada mootorsõidukimaksu mõju leevendamiseks abivahendite riigiosalust ja kaasajastada abivahendite piirhinnad. Täiendavalt tehakse määruses muudatusi, mis on seotud õigusselguse tagamisega ja vajaduspõhise hüvitamise tingimustega.

Muudatuste tulemusena on määrus nr 74 kooskõlas SHS-i muudatustega, millega võimaldatakse edaspidi riigipoolse soodustusega abivahendeid vajaduspõhiselt ja ühtsetel alustel kogu elukaare jooksul ning alates 01.09.2025 ei ole ühelgi sihtrühmal riigipoolse soodustusega abivahendi saamise eelduseks tuvastatud puude raskusaste või vähenenud töövõime. Muudatused hõlmavad ka mootorsõidukimaksu mõju leevendamise kokkuleppes tulenevat loetelujärgsete abivahendite piirhinna ja -määra muutmist. Seeläbi muutuvad mitmed liikumis- ja nägemisabivahendid ning inkontinentsustooted inimesetele soodsamaks ja kättesaadavamaks.

1.2. Määruse ettevalmistajad

Määruse ja seletuskirja on koostanud Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakonna puuetega inimeste õiguste poliitika juht Kadri Mets (kadri.mets@sm.ee), Sotsiaalkindlustusameti teenuste osakonna abivahendite talituse nõunik Mare Toompuu (mare.toompuu@sotsiaalkindlustusamet.ee) ja teenuse juht Liis Türbsal (liis.turbsal@sotsiaalkindlustusamet.ee) ning arendusosakonna andmehalduse talituse juht Meelis Põlda (meelis.polda@sotsiaalkindlustusamet.ee) ja analüütik Birgit Hänilane (birgit.hanilane@sotsiaalkindlustusamet.ee).

Mõjude hindamise on olnud kaasatud Sotsiaalministeeriumi analüüsi ja statistika osakonna juhataja Marion Rummo (marion.rummo@sm.ee).

Määruse juriidilise ekspertiisi on teinud Sotsiaalministeeriumi õigusosakonna õigusloome ja isikuandmete kaitse nõunik Alice Sündema (alice.sundema@sm.ee).

Määruse ja seletuskirja on keeleteoimetanud Rahandusministeeriumi ühisosakonna dokumendihaldustalituse keeleteoimetaja Virge Tammaru (virge.tammaru@fin.ee).

1.3. Märkused

Määrusega muudetakse sotsiaalkaitseministri 21. detsembri 2015. a määrust nr 74 „Abivahendite loetelu, abivahendite eest tasu maksmise kohustuse riigi poolt ülevõtmise otsustamise ja erandite tegemise tingimused ja kord ning abivahendi kaardi andmed“, avaldamismärkega RT I, 04.10.2023, 8.

Määrus on seotud [29.07.2024 vastu võetud MSMS-iga](#), millega nähti lisaks SHS-i muudatustele (abivahendite võimaldamine puude tuvastamise või töövõime hindamiseta) ette määruse nr 74 muutmise. Määruse muudatused on seotud mootorsõidukimaksu mõju leevendamisega ja näevad ette osade abivahendite riigiosaluse suurendamise 2,7 miljoni euro võrra.

Lisaks MSMS-iga seotud kuludele tulenevad määruse muutmise seotud täiendavad kulud SHS §-s 50 sätestatud abivahendite piirhinna seadmise põhimõttest, mille kohaselt lähtutakse müügi puhul piirhinna arvutamisel eelmisel aastal kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast. Piirhindade kujundamisel lähtutakse põhimõttest, et üks kolmandik müügil olevatest abivahenditest oleksid piirhinnast kallimad ja kaks kolmandikku müügil olevatest abivahenditest oleksid sama hinnaga või odavamad. Üürimise puhul lähtutakse piirhinna arvutamisel samast põhimõttest, mis müügi puhul piirhinna kujunemisel.

Määrus ei ole seotud isikuandmete töötlemisega isikuandmete kaitse üldmääruse tähenduses, kuna ei lisandu uusi isikuandmete töötlemise viise, vaid muudetakse andmetöötlemises kasutatavaid dokumente (standardiseeritakse abivahendi tõendi andmekoosseis, mis oli eelnevalt soovituslik).

2. Määruse sisu ja võrdlev analüüs

Määrus koosneb kahest paragrahvist ja määruse lisast.

Muudatuste tulemusena paraneb riigipoolse soodustusega pakutavate abivahendite kättesaadavus – seda nii abivahendite võimaldamise kaudu eelneva puude tuvastamise või tööviime hindamiseta kui ka osade abivahendite piirmäärade tõstmise kaudu, mis teeb need abivahendid inimestele soodsamaks. Kokkuvõttes on tagatud üks eeldus sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna abivahendite integreerimiseks, samuti muutuvad riigipoolse soodustusega abivahendite saamise tingimused inimeste jaoks arusaadavamaks ning abivahendi saamine riigipoolse soodustusega lihtsamaks ja kiiremaks.

2.1. Määruse muudatused

Määruse § 1 punktiga 1 muudetakse määruse pealkirja selliselt, et sellest tuleks selgelt välja, et volitusednorm laieneb ka abivahendi tõendi andmete kehtestamisele. Muudatus on seotud koos MSMS-iga vastu võetud SHS § 47 lõike 5 muudatusega, millega nähakse ette laiendada abivahendi tõendi kehtestamise volitusednormi. Edaspidi on abivahendi tõendi andmekoosseis sätestatud määruses ning täpsem tõendi sisu on välja toodud määruse punktis 10. Samuti lühendatakse selguse huvides määruse pealkirja.

Määruse § 1 punktidega 2 ja 3 muudetakse määruse preambulit, mis viiakse kooskõlla 2025. aasta jaanuaris ja septembris muutuvate SHS-i alustega.

Määruse § 1 punktiga 4 sõnastatakse määruse § 1 (reguleerimisala) uuesti. Reguleerimisala punktide järjestus viiakse määruses oleva järjestusega kooskõlla, lisatakse puudu olnud punktid (2 ja 7) ning eemaldatakse kehtiva määruse punkt 5. Seeläbi korrastatakse määruse reguleerimisala ning viiakse määrus SHS-i muudatustega kooskõlla. Reguleerimisalas ei viidata enam abivahendi omaosaluse vähendamise täpsustatud tingimustele, juhtudele ja korrale, kuna need on määruse volitusednormis sätestatuga juba kaetud.

Punkt 1 võrreldes kehtiva määrusega ei muutu. Punkti 1 kohaselt sätestatakse määruses abivahendite loetelu, kuhu on kantud SHS § 48 lõikes 3 nimetatud andmed (määruse lisa).

Punkt 2 lisatakse, et oleks selgelt välja toodud, et määruses sätestatakse ka abivahendi kasutamise vajaduse tuvastajad sõltuvalt abivahendi keerukusest. Abivahendi vajaduse tuvastajad olid ka varem määrusega kehtestatud, kuid ei olnud reguleerimisalas välja toodud.

Punkti 3 on võrreldes kehtiva määruse punktiga 2 lühendatud, kuid sisu võrreldes varasemaga ei muutu. Punkti 3 kohaselt sätestatakse määruses tasu maksmise kohustuse ülevõtmise taotlemisel taotlusele kantavate andmete ja taotlusele lisatavate dokumentide loetelu.

Punkt 4 võrreldes kehtiva määrusega ei muutu, kuid on toodud ettepoole (varasem punkt 6). Punkti 4 kohaselt sätestatakse määruses abivahendi kaardi andmekoosseis.

Punkti 5 on võrreldes kehtiva määruse punktiga 3 lühendatud, kuid sisu võrreldes varasemaga ei muutu. Punkti 5 kohaselt sätestatakse määruses abivahendi kasutamise nõustamine.

Punkti 6 on võrreldes kehtiva määrusega täiendatud (kehtivas määruses punkt 4). Punkti 6 kohaselt sätestatakse määruses abivahendi eest tasu maksmise kohustuse erandkorras ülevõtmise otsustamise täpsemad tingimused. Võrreldes varasemaga on lisatud, et määruse reguleerimisalaks on ka abivahendite erandkorras ülevõtmise täpsemad tingimused. Muudatus aitab sätte selgemaks muuta. Praegu on erandite tegemine määruses nr 74 ja SHS-is kohati dubleerivalt ja ebaselgelt sätestatud.

Punkt 7 lisatakse, et oleks selgelt välja toodud, et määruses sätestatakse ka spetsialistid, kellel on abivahendi müümiseks või üürimiseks sobiv kvalifikatsioon ja ettevalmistus. Spetsialistid olid ka varem määruses sätestatud, kuid ei olnud määruse reguleerimisalas välja toodud.

Punkti 8 sisu ei muutu võrreldes kehtiva määrusega. Määrusega reguleeritakse ka isikule enne puude raskusastme tuvastamist või töövõime hindamist vajalike, isiku igapäevaelus toimetulekut toetavate abivahendite loetelu.

Määruse § 1 punktiga 5 muudetakse määruse reguleerimisala § 1 punkte 3 ja 4. Muudatus on seotud SHS-i muudatusega, millega muudetakse abivahendi eest tasu maksmise kohustuse ülevõtmise taotlemiseks vajalike andmete ja dokumentide loetelu ning abivahendi tõendi andmekoosseisu aluseks olevat volitusnormi. Edaspidi on määruses välja toodud, et määrusega reguleeritakse ka tasu maksmise kohustuse ülevõtmise taotlemiseks vajalike andmete ja dokumentide loetelu ning abivahendi tõendi ja kaardi andmekoosseisu.

Määruse § 1 punktiga 6 tunnistatakse kehtetuks määruse § 1 punkt 8. Kuna edaspidi võimaldatakse inimestele riigipoolset soodustust abivahendi ostmisel ka siis, kui neil ei ole tuvastatud puude raskusastet või vähenenud töövõimet, ei ole enam vaja määruses välja tuua kindlaid abivahendeid, mida on võimalik saada eelneva puude raskusastme tuvastamise või töövõime hindamiseta.

Määruse § 1 punktiga 7 muudetakse § 2 pealkirja. Pealkirja muutmine on vajalik, et pealkiri vastaks paragrahvi sisule.

Määruse § 1 punktidega 8 ja 9 koondatakse määruse § 2 lõiked 2¹, 2² ja 2³, milles on reguleeritud see, kellel on õigus tuvastada abivahendi vajadus ja väljastada sellekohane tõend. Kehtivas määruses on abivahendi tuvastajad välja toodud erinevates sätetes, mistõttu on määrust lugedes raske kõiki abivahendi vajaduse tuvastajaid hoomata. Selguse huvides on edaspidi kõik abivahendi vajaduse tuvastajad nimetatud ühes sättes ning muudatusega vähendatakse määruses dubleerimist ja ebaselgust.

Võrreldes kehtiva määrusega muutub see, et edaspidi ei nõuta õdedelt ja ämmaemandatelt (sarnaselt arstidega) enam abivahendi kasutamise vajaduse tuvastamiseks ja sellekohase tõendi väljastamiseks eraldi täiendkoolituse läbimist.¹ Erinevalt arstidest sisaldub vastav koolitus juba õe ja ämmaemanda õppes. Seega ei ole mõistlik seada õdedele ja ämmaemandatele arstidest erinevaid piiranguid. Abivahendi vajaduse tuvastamine ja abivahendi tõendi väljastamine õdede ja ämmaemandate poolt toimib edukalt ja selles osas ei ole probleeme tuvastatud. 2023. aasta lõpu seisuga on SKA korraldatud täiendkoolituse läbinud kokku ca 623 õde ja ämmaemandat. Aja jooksul on huvi täiendkoolituse vastu vähenenud (nt 2024. a kevadel toimunud koolitusele registreerus ainult 30 inimest). Sellest saab järeldada, et need, kes on soovinud, on saanud koolituse läbida. Kõigil enne 2021. aastat lõpetanud õdedel ja ämmaemandatel on olnud piisavalt aega, et täiendkoolitus läbida. Nendele lisaks saavad alates 2021. aastast tervishoiukõrgkoolide õe ja ämmaemanda eriala lõpetanud sama koolituse oma erialase õppe raames (ca 1434 isikut).

¹ Alates 01.07.2019 said õed ja ämmaemandad õiguse väljastada teatud abivahendite tõendeid. SKA korraldatud täiendkoolitustega alustati mais 2019. Alates 2021. aastast saavad tervishoiukõrgkoolide õe ja ämmaemanda õppe läbinud sama koolituse oma õppe raames.

SKA lisab ka edaspidi oma veebilehele info abivahendite loetelus tehtud muudatuste kohta ning uuendab abivahendite teatmiku², mis on abistav materjal abivahendi vajajatele ja abivahendi tõendi väljastajatele. Samuti jagab SKA jätkuvalt tervishoiukõrgkoolidele vajalikku infot ja materjale õigusmuudatuste kohta, mida kõrgkoolid saavad oma õppeprogrammis arvestada. Täiendkoolituse nõudest loobumisega ei ole SKA-l enam vaja korraldada täiendkoolitust õdedele abivahendi vajaduse tuvastamiseks ja tõendi väljastamiseks. Samuti ei tule enam hallata täiendkoolituse läbinute ja tervishoiukõrgkoolide õe ja ämmaemanda õppe läbinute nimekirju Exceli tabelitena ega tegeleda koolituse läbinute nõusolekute kogumisega selleks, et nende andmed saaksid SKA veebilehel kuvatud. Tervishoiukõrgkoolid ei pea edaspidi tudengitelt andmete avaldamise nõusolekuid koguma ja koos lõpetajate andmetega neid SKA-le esitama. Teenuseosutajad ei pea edaspidi eraldi kontrollima SKA veebilehel olevatest Exceli tabelitest, kas tõendi väljastaja on koolituse läbinud või on lõpetanud tervishoiukõrgkooli alates 2021. aastast, vaid piisab Terviseameti tervishoiutöötajate registrist³ andmete vaatamisest, kas tõendi väljastaja puhul on tegemist õe või ämmaemandaga.

Teine muudatus võrreldes kehtiva määrusega on see, et tõendi väljastajate hulka lisatakse ka audioloog, kes on omandanud magistrikraadi audioloogias. Praegu on audioloog küll määruse lisas tõendi väljastajana nimetatud, kuid siiani ei olnud ta lisatud määruse §-s 2 nimetatud abivahendi kasutamise vajaduse tuvastajate hulka. Muudatuse aluseks on Eesti Audioloogide Seltsi vastavasisuline ettepanek. Audioloog on erialase väljaõppe saanud tervishoiuvaldkonna spetsialist. Audioloogi töö eesmärk on selgitada välja kuulmis- ja/või tasakaaluhäire olemus ja määr, rehabilitatsioonivajadus ja rehabilitatsiooniteenuse pakkumine – nõustamine seoses kuulmislanguse, tinnituse ja tasakaaluga, kuuldeaparaatide ja muude kuulmisabivahendite seadistamine. Audioloogid teevad koostööd erinevate erialade esindajatega – otorinolarüngoloogid, neuroloogid, geneetikud, pediaatrid, logopeedid, sotsiaaltöötajad, psühholoogid, õed, kuulmisabivahendite programmeerijad, füsioterapeudid. Eestis töötavate ja vastava eriala omandanud audioloogide nimekirja on nähtav [Eesti Audioloogia Seltsi veebilehel](#), kus on ühtlasi kirjas, kus nad on oma audioloogiaalase magistrikraadi omandanud. Audioloogide õpet välismaal toetab koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga Haridus- ja Noorteamet.

Lisaks tunnistatakse punktiga 9 kehtetuks määruse § 2 lõige 3, mille sisu lisatakse tasu maksmise kohustuse ülevõtmise erandi otsustamist puudutavasse paragrahvi (§ 7).

Määruse punktiga 10 täiendatakse määrust §-ga 2¹, milles loetletakse kohustuslikud andmed, mis tuleb abivahendi tõendile märkida.

Lõikes 1 on sätestatud, kellel on õigus abivahendi tõendit väljastada. Abivahendi tõendi väljastamise õigus on määruse § 2 lõikes 2¹ nimetatud isikutel.

Lõikes 2 on välja toodud, millised on kohustuslikud andmed, mis tuleb abivahendi tõendile kanda. Siiani ei ole abivahendi tõendil kohustuslikku vormi olnud, samuti pole olnud reguleeritud, millised andmed peavad tõendil olema. See on aga võimaldanud väljastada väga erineva vormi ja sisuga tõendeid, millel olevaid andmeid pole nende erinevuse tõttu võimalik koguda ega analüüsida. Kohustuslikuna tõendile kantavad andmed tulenevad SKA koostatud abivahendi tõendi näidisvormist, mis on SKA veebilehel kättesaadav ja mis on tänaseks laialdaselt kasutuses. Edaspidi peavad kõik abivahendi tõendi väljastajad jälgima, et tõendile kantaks järgmised andmed:

- 1) isiku üldandmed (ees- ja perekonnanimi, isikukood);
- 2) tõendi väljastaja andmed (asutuse ja abivahendi vajaduse tuvastaja andmed);
- 3) abivahendi andmed (abivahendi ISO-kood, nimetus või kirjeldus);
- 4) abivahendi määramise põhjus (diagnoosist või funktsioonihäirest lähtuvalt);
- 5) tõendi üldandmed (tõendi allkirjastaja ja allkirjastamise aeg).

² Abivahendite teatmik. Kättesaadav: https://sotsiaalkindlustusamet.ee/sites/default/files/documents/2024-01/Abivahendite%20teatmik_2023.pdf.

³ <https://medre.tehik.ee/search/employees>.

Kuna SKA koostatud soovituslik tõend on juba praegu olemas ja laialdaselt kasutuses, kuid ei ole siiani olnud kohustuslik, ei tohiks muudatus kaasa tuua olulist mõju ega kulu. Muudatus on vajalik tulevikus digitõendile üleminekuks, mistõttu on andmekoosseis sõnastatud universaalselt, et see kataks nii pabertõendi kui ka tulevikus digitõendi baasvajadused. Jätkuvalt kehtib põhimõte, et tõendile ei märgita diagnoosi, vaid lisatakse abivahendi määramise põhjus, mis lähtub diagnoosist või funktsioonihäirest (nt mõõduka või raske probleemi tõttu käimisel vajab käimisraami).

Määruse § 1 punktiga 11 viiakse määruse sõnastus SHS-iga kooskõlla ja edaspidi kasutatakse mõiste „erimenetlus“ asemel mõistet „tasu maksmise kohustuse erandkorras ülevõtmine“. Tegemist on õiguselgust loova muudatusega, et viia kooskõlla määruses ja seaduses sätestatu.

Määruse § 1 punktiga 12 täpsustatakse erandite tegemise sätteid määruse §-s 7, mis sõnastatakse selguse huvides uuesti. Muudatusega viiakse sõnastus kooskõlla SHS-iga. Lisaks loetletakse kõik kehtivad erandid ühes sättes, et oleks üheselt selge, millisel juhul erandeid tehakse. Kehtiv sõnastus on osutunud praktikas liiga ebamääraseks nii erandi taotluse esitajatele kui ka erandi taotluse menetlejatele.

Lõikes 1 on edaspidi sätestatud, et SKA võib erandkorras omaosalust vähendada kuni viie protsendini, kuid mitte alla 7 euro, kui isiku majanduslik olukord ei võimalda omaosalust tasuda. Varem oli see reegel sõnastatud SHS § 50 lõikes 9. Omaosaluse vähendamisel võetakse arvesse isiku ühe kuu keskmine sissetulek viimase kuue kuu põhjal, millest arvutatakse maha taotletava abivahendi omaosalus ja igakuine ühe kuu abivahendite omaosaluste kulu viimase kuue kuu põhjal. Omaosalust vähendatakse, kui abivahendi eest tasumise järel oleks taotleja sissetulek riigieelarvega kehtestatud toimetulekupiirist väiksem (arvestades ka taotleja alaealiste laste toimetulekupiiri).

Lõikes 2 on sätestatud, millistel juhtudel võib SKA erandkorras uue abivahendi eest tasu maksmise kohustuse üle võtta enne isikule hüvitatud sama ISO-koodiga abivahendi kasutusaja lõppu, kui abivahend on muutunud kasutajale ebasobivaks. Varem oli see reegel sätestatud määruse § 7 lõikes 3, kuid sätte sisu ei ole võrreldes varasemaga muutunud.

Lõikes 3 on sätestatud, et SKA võib erandkorras võtta tasu maksmise kohustuse üle abivahendi eest, mille nimetus ei ole kantud abivahendite loetellu. See säte võimaldab erandkorras hüvitada isiku tervisest tulenevalt väga spetsiifilisi abivahendeid, mis on isikule eluliselt vajalikud ja mida abivahendite loetelus sisalduv ei kata.

Lõikes 4 on sätestatud, et SKA võib erandkorras abivahendi kasutusaja jooksul abivahendile kehtestatud piirlimiiti suurendada, kui isikul on diagnoosist või funktsioonihäirest tulenev põhjendatud vajadus kasutada piirlimiidist suuremat kogust. Varem oli see reegel sätestatud määruse § 7 lõikes 4, kuid sätte sõnastus ja sisu ei ole võrreldes varasemaga muutunud. Tegemist on regulatsiooni täpsustamisega, kuna ka praegu on erandkorras võimalik taotleda piirlimiidi suurendamist.

Lõikes 5 on sätestatud, et SKA võib erandkorras otsustada abivahendile kehtestatud piirhinna muutmise, kui sobiva funktsionaalsusega abivahendit ei ole võimalik piirhinnasiseselt leida. Tegemist on sätte täpsustamisega, kuna ka praegu on erandkorras võimalik taotleda piirhinna muutmist.

Lõikes 6 on sätestatud, et SKA võib erandkorras otsustada abivahendile kehtestatud müügi- või üüritehingu nõude muutmise:

- 1) kui lühiajalise vajaduse tõttu ei ole otstarbekas abivahendit osta;
- 2) kui pikaajalise vajaduse tõttu ei ole majanduslikult otstarbekas abivahendit üürida;
- 3) isiku terviseseisundist tulenevatel põhjustel.

Tegemist on sätte täpsustamisega, kuna ka praegu on erandkorras võimalik tehingu liiki muuta.

Lõikes 7 on loetletud, mida peab isik erandi taotlusele lisama. Taotlusele lisatakse:

- 1) abivahendite loetelus abivahendile kehtestatud piirhinna ühekordse tõstmise või loeteluvälise abivahendi taotlemiseks või kui abivahendile ei ole kehtestatud piirhinda, vähemalt kaks ühestel alustel võrreldavat hinnapakumust (kui abivahendit pakub ainult üks teenuseosutaja, lisatakse vaid üks hinnapakumust);
  - 2) enne abivahendi kasutusaja lõppu sama ISO-koodi ja nimetusega abivahendi taotlemiseks selgitused ja põhjendused uue abivahendi vajaduse kohta;
  - 3) abivahendi omaosaluse vähendamiseks selgitused ja põhjendused omaosaluse vähendamise vajaduse kohta;
  - 4) tõend abivahendi vajaduse kohta;
  - 5) loeteluvälise abivahendi taotlemiseks eriarsti, füsioterapeudi või tegevusterapeudi tõend abivahendi vajaduse kohta.
- Eespool loetletu on vajalik põhjalikult kaalutletud otsuste tegemiseks ja sisuliselt toimib see praktikas ka praegu.

Lõikes 8 on sätestatud, et SKA võtab tasu maksmise kohustuse üle ilma korduva abivahendi vajaduse tuvastamiseta määruse lisas nimetatud juhtudel. Muudatuse tulemusena saab selgemaks, et alati ei ole vaja tasu maksmise kohustuse ülevõtmiseks uuesti abivahendi vajadust tuvastada ega uut tõendit taotleda (see puudutab abivahendite loetelus olevaid abivahendeid, mille juures on märges – korduvtõendi vajadus puudub).

Määruse § 1 punktiga 13 tunnistatakse kehtetuks igapäevaelus toimetulekut toetavate abivahendite loetelu (§ 7¹), kuna edaspidi ei sõltu abivahendi saamine enam puude raskusastme tuvastamisest või töövõime hindamisest. Muudatusega viiakse määrus kooskõlla SHS-i muudatustega. Nimetatud abivahendid on juba praegu abivahendite loetelus olemas ja eraldi seda määruse tekstis dubleerima ei pea.

Määruse § 1 punktiga 14 asendatakse määruse lisa uue lisaga. Võrreldes kehtiva määrusega on lisas olevat abivahendite loetelu kaasajastatud, arvestades nii SHS-i kui MSMS-i muudatusi ja kokkulepitud leevendusmeetmeid. Peamised muudatused hõlmavad abivahendite piirhindade ja piirliimitide muudatusi. Lisaks on õigusselguse tagamiseks tehtud täpsustusi (nt rakendustingimused, abivahendi täpsustused jms), mis on praktikast tulenevalt vajalikuks osutunud.

Määruse §-s 2 on sätestatud määruse jõustumine 1. jaanuaril 2025. a. Määruse § 1 punktid 1, 3, 5–7, 10 ja 13 jõustuvad 1. septembril 2025. a.

2.2. Määruse lisa muudatused

Määrusega tehtavad muudatused tuginevad eespool viidatud ja 29.07.2024 vastu võetud MSMS-ile, millega võimaldati edaspidi abivahendeid eelneva puude tuvastamise ja töövõime hindamiseta ning lepiti kokku osade loetelujärgsete abivahendite piirhinna ja -määrade muudatused. Määruse muudatused on seotud mootorsõidukimaksu mõju leevendamise ja näevad ette osade abivahendite riigiosaluse tõstmist 2,7 miljoni euro võrra, et vähendada täiendava maksukoormuse mõju kõige haavatavamale sihtrühmale. Seeläbi muutuvad inimestele soodsamaks mitmed liikumis- ja nägemisabivahendid ning inkontinentsustooted.

Samuti tuginevad määrusega tehtavad muudatused SKA 01.01.2024–31.07.2024 abivahendite tehingute piirhindade, kogumaksumuse, isikute omaosaluse, kasutajate arvu ja erimenetluste analüüsile, mis tõi välja vajaduse tõsta osade abivahendite piirhindasid ja piirliimite.

Piirhinna muudatusi tehes on järgitud SHS §-s 50 sätestatust, mille kohaselt lähtutakse piirhindade kujundamisel põhimõttest, et üks kolmandik müügil olevatest abivahenditest oleksid piirhinnast kallimad ja kaks kolmandikku müügil olevatest abivahenditest oleksid sama hinnaga või odavamad. Üürimise puhul lähtutakse piirhinna arvutamisel samast põhimõttest, mis müügi piirhinna kujunemisel. Üürimise piirhindade kujundamisel lähtutakse ka abivahendite loetelus kehtestatud abivahendi kasutusajast, hoolduse sagedusest kasutusaja jooksul ning hooldusele ja remondile kuluvast summast.

Samuti on aluseks võetud eelneva perioodi müügiandmed, turul kehtivad müügi, üürimise ja hoolduse hinnakirjad ning abivahendi kasutaja omaosalus.

Kui abivahendi hind on osutunud abivajava inimese jaoks liiga kalliks ja tal on raskusi selle eest maksmisel, on SKA vastavalt SHS-is sätestatud nõuetele võimaldanud inimesel piirhinna tõstmist erimenetluse kaudu (eriotsus). Samamoodi on võimaldatud põhjendatud juhtudel abivahendite piirlimiiti suurendada. Analüüsist selgus, et loetelus on abivahendeid, mida ei ole enam võimalik piirhinna sisse jääva hinnaga osta. Kui abivahendite piirhinda ei tõsteta, taotletakse neid abivahendeid erimenetluse kaudu ja riigile kaasneb ikkagi rahaline kulu. Lisaks kaasneb erimenetlustega seonduv halduskulu ja abivajaja jaoks ajakulu, mistõttu pikeneb soovitud abivahendi soetamise aeg.

Erimenetluse kaudu abivahendi taotlemise on seadusandja siiski ette näinud erandjuhtudeks, mistõttu tuleb piirhindasid regulaarselt kaasajastada, et kõik abivajajad saaksid neile vajaliku abivahendi mõistliku aja ja sobiva hinnaga, ilma et see hakkaks negatiivselt mõjutama nende sotsiaalset toimetulekut ja elukvaliteeti ei kannataks.

Arvestades, et paljudel juhtudel kasutavad abivahendit vajavad inimesed rohkem kui üht abivahendit, on nende omaosalus kokku nende sissetulekute juures üsna suur. 2023. aastal maksid inimesed abivahendite eest 9 004 599 eurot.⁴ Lisaks tuleb arvestada ka ravimite ja meditsiiniseadmete ja muid seonduvaid kulusid, mida Sotsiaalministeerium⁵ ja Tervise Arengu Instituut⁶ on varem analüüsinud ning mis omakorda suurendab inimeste kulutusi ja omaosaluskoormust ning vähendab tervena elatud aastate arvu.

Analüüsides isikute omaosaluse suhet puudetoetuse suhtes, on tendents omaosaluse jätkuvalt kasvule. Samuti on jätkuvalt kasvanud abivahendi ettevõtete müügi- ja üürihinnad, mida ettevõtted tõstsid sisuliselt kohe peale viimast (01.11.2023) määruse nr 74 piirhindade muudatust.

Määruse lisas olevas abivahendite loetelus tehakse alljärgnevad muudatused.

2.2.1. Piirhinna muudatused

Alljärgnevalt on MSMS-i raames kokku lepitud leevendusmeetmed abivahendite taskukohasemaks ja kättesaadavamaks muutmise kohta ja SHS §-s 50 sätestatud abivahendite piirhinna seadmise põhimõtetest tulenevad muudatused. Täpsemalt on mõju eelarvele, piirhindade muudatused ja sellega seonduv esitatud seletuskirja lisas 1.

Osadele abivahenditel on võrreldes kehtiva korraga kehtestatud piirhind senise erimenetluse asemel. Piirhinna kehtestamisega vähendatakse erimenetluste hulka ja seeläbi hoitakse kokku nii inimese, abivahendiettevõtte kui ka SKA ressursse. Piirhinna kehtestamisel on arvestatud, et isik saab vajaliku abivahendi piirhinnasiseselt kätte. Kui abivahendi hind peaks piirhinda siiski ületama, on inimesel jätkuvalt võimalus soetada vajalik abivahend erimenetluse kaudu.

Mõju eelarvele: vt seletuskirja lisa 1.

ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatisi ennetavad madratsid

Lisatakse abivahendi piirhind, mis on 85 eurot.

ISO-kood 04.48.08.01 laste seisuraamid ja -toed

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 140 eurolt 150 eurole. Samuti tehakse tehniline täpsustus, et abivahendi ühik on tükk, mitte kuu. Tegu on osaga MSMS-i kokkuleppes abivahendite taskukohasemaks ja kättesaadavamaks muutmisel.

⁴ Sotsiaalkindlustusameti aastaraamat 2023. <https://sotsiaalkindlustusamet.ee/ska-aastaraamat2023#abivahendid-ja-toeta>.

⁵ Tervishoiu omaosaluskoormuse analüüs aastate 2016–2019 kohta. Sotsiaalministeerium. <https://www.sm.ee/analuus-kas-eesti-inimesed-saavad-endale-tervishoiuteenuseid-lubada>.

⁶ TAI rahvastiku tervise aastaraamat <https://tai.ee/et/valjaanded/rahvastiku-tervise-aastaraamat-2023>.

ISO-kood 04.48.08.02 täiskasvanute seisuraamid

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 90 eurolt 105 eurole. Samuti tehakse tehniline täpsustus, et abivahendi ühik on tükk, mitte kuu. Tegu on osaga MSMS-i kokkuleppest abivahendite taskukohasemaks ja kättesaadavamaks muutmisel.

ISO-kood 04.48.08.03 püstitõusmisfunktsiooniga ratastoolid

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 134,1 eurolt 138 eurole. Samuti tehakse tehniline täpsustus, et abivahendi ühik on tükk, mitte kuu. Tegu on osaga MSMS-i kokkuleppest abivahendite taskukohasemaks ja kättesaadavamaks muutmisel.

ISO-kood 06.00.02 mansett

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 650 eurolt 823 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Abivahend ei ole edaspidi seotud eelduskoodiga.

ISO-kood 06.00.03 proteeside varuosad/hooldus/remont

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 650 eurolt (proteeside varuosad) ja 230 eurolt (proteeside hooldus, remont) 1000 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Samuti tõstetakse selle abivahendile müügi ja üüri piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 2.2.3.

ISO-kood 06.18.00.02 proteesi sisevooder (lainer) ülajäsemeproteesile

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 950 eurolt 1320 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Samuti muudetakse abivahendi nimetus täpsemaks (selgitus punktis 2.2.4).

ISO-kood 06.18.03 käeosade proteesid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 130 eurolt 6780 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.18.09 randme- ja küünarvarreproteesid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 1275 eurolt 1300 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.18.15 õlavarreproteesid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 2900 eurolt 5900 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.18.18 õlaproteesid

Abivahend ei ole enam eritaotlusega saadav ja kujundatakse piirhind 6590 eurot. Eritaotlus ei ole enam vajalik, sest erimenetluste puhul eitavad otsused praktiliselt puuduvad ja seega ei ole vajadust kõiki tehinguid erimenetlusena üle vaadata. Seeläbi on võimalik vähendada erimenetluste arvu ja hoida kokku nii abivajajate, abivahendiette võtete kui ka SKA töötajate seni erimenetlusele kulunud aega ja raha. Seeläbi peaks vähenema inimese jaoks ka abivahendi saamiseks kuluv aeg.

Kehtestatud hindadega peaksid inimesed kätte saama neile esmase vajaliku abivahendi, kuid sellele lisaks on inimesel jätkuvalt võimalus soetada vajalik abivahend erimenetluse kaudu. Piirhinna kehtestamisel on arvesse võetud seni erimenetluste kaudu makstud summa suurust. Seeläbi on abivahendi vajajal võimalik soetada vajalik abivahend piirhinnasiseselt ja hoitakse kokku seni erimenetlustele kulunud aega ja raha.

ISO-kood 06.24.03 jalaosade proteesid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 1170 eurolt 3200 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügi hinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.24.09.01 sääreproteesid – aktiivsusgrupp I

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 2225 eurolt 2650 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügi hinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.24.09.02 sääreproteesid – aktiivsusgrupp II

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 2650 eurolt 3900 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügi hinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.24.09.03 sääreproteesid – aktiivsusgrupp III

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 3900 eurolt 7600 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügi hinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.24.09.04 sääreproteesid – aktiivsusgrupp IV

Abivahend muudetakse vaid erimenetluse kaudu kättesaadavaks, sest tegemist on väga spetsiifiliste abivahenditega, mille puhul võib nii inimeste vajadus kui ka abivahendi hind olla väga erinev. Menetlusse kaasatakse enamasti SKA väliseid erialaseltside esindajaid ja eksperte. Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 6560 eurolt 9500 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügi hinnast (SHS § 50).

ISO-kood 06.24.15.01 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp I

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 3340 eurolt 4300 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügi hinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.24.15.02 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp II

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 4270 eurolt 6200 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügi hinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.24.15.03 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp III

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 6790 eurolt 14800 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Proteeside piirhindu analüüsides on arvestatud reaalseid tehinguid. 90% kõikidest tehingutest tehakse erimenetlusena, mistõttu on mõistlik viia hinnad turuhindadega kooskõlla.

ISO-kood 06.24.15.04 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp IV

Abivahend muudetakse vaid erimenetluse kaudu kättesaadavaks, sest tegemist on väga spetsiifiliste abivahenditega, mille puhul võib nii inimeste vajadus kui ka abivahendi hind olla väga erinev. Menetluse kaasatakse enamasti SKA väliseid erialaseltside esindajaid ja eksperte. Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 8220 eurolt 20 000 eurole.

ISO-kood 06.24.18 puusaproteesid

Abivahendit võimaldatakse edaspidi ilma eritaotluseta ja kehtestatakse abivahendi müügil piirhind, milleks on 10 680 eurot. Eritaotlus ei ole enam vajalik, sest erimenetluste puhul eitavad otsused praktiliselt puuduvad ja seega ei ole vajadust kõiki tehinguid erimenetlusena üle vaadata. Seeläbi on võimalik vähendada erimenetluste arvu ja hoida kokku nii abivajajate, abivahendiettevõtete kui ka SKA töötajate seni erimenetlusele kulunud aega ja raha. Seeläbi peaks vähenema inimese jaoks ka abivahendi saamiseks kuluv aeg. Kehtestatud hindadega peaksid inimesed kätte saama neile esmase vajaliku abivahendi, kuid sellele lisaks on inimesel jätkuvalt võimalus soetada vajalik abivahend erimenetluse kaudu. Piirhinna kehtestamisel on arvesse võetud seni erimenetluste kaudu makstud summa suurust. Seeläbi on abivahendi vajajal võimalik soetada vajalik abivahend piirhinnasiseselt ja hoitakse kokku seni erimenetlustele kulunud aega ja raha.

ISO-kood 06.24.41.05 proteesihülss sääreproteesile

Abivahendi müügi piirhinda tõstetakse 1270 eurolt 2000 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50).

ISO-kood 06.24.41.06 proteesihülss põlve- ja reieproteesile

Abivahendi müügi piirhinda tõstetakse 950 eurolt 2600 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50).

ISO-kood 06.24.41.07 proteesi sisevooder (lainer) sääreproteesile

Abivahendi piirhind on 1300 eurot. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50).

ISO-kood 06.24.41.08 proteesi sisevooder (lainer) põlve- ja reieproteesile

Abivahendi piirhind on 1550 eurot. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50).

ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad

Abivahendit ei ole enam võimalik saada ainult erimenetluse kaudu ja võrreldes kehtiva korraga kehtestatakse abivahendile piirhind 1900 eurot. Näidustusena lisatakse, et juukseproteeside ja parukate juuste pikkus peaks olema kuni 40 cm. Muutub ka kasutusaeg neljalt aastalt kahele aastale. Võimaldades piirhinda, on abivajajal võimalik soetada vajalik abivahend piirhinnasiseselt ja hoitakse kokku seni erimenetlustele kulunud aega ja raha. Muutub ka abivahendi nimetus (punkt 2.2.4).

ISO-kood 06.30.21.01 silmaproteesid (masstoode)

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 80 eurolt 150 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Piirhinna tõstmine tagab abivahendite parema kättesaadavuse piirhinnasiseselt.

ISO-kood 06.30.21.02 silmaproteesid (individuaalselt valmistatud)

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 525 eurolt 950 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Piirhinna tõstmine tagab abivahendite parema kättesaadavuse piirhinnasiseselt.

ISO-kood 06.33.00.03 jalatsid – kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 105 eurolt 130 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Piirhinna tõstmine tagab abivahendite parema kättesaadavuse piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokjalgatõmbaja

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 26,5 eurolt 27 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Piirhinna tõstmine tagab abivahendite parema kättesaadavuse piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 153 eurolt 176 eurole. Tegu on SKA analüüsist tuleneva ettepanekuga, mis tuleneb kohustusest abivahendi müügi puhul piirhinna arvutamisel lähtuda eelmise aasta kõige enam ostetud abivahendi müügihinnast (SHS § 50). Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul ka piirmäärä nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 09.12.03.02 poti- ja dušitoolid

Luuakse lisaks võimalusele abivahendit üürida ka abivahend osta ja sellega seoses kehtestatakse müügitehingu puhul piirhind 318 eurot. Samuti kehtestatakse sellele abivahendile müügitehingu puhul piirmäärä nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3. Muudatus tugineb SKA analüüsile, mille kohaselt kasutatakse seda abivahendit kauem kui senine üüri kasutusaeg ette näeb. Sisuliselt võimaldatakse muudatusega inimesele soodsam ja pikemaajaline võimalus vajaliku abivahendi soetamiseks ja kasutamiseks. Muudatus toetab ka keskkonnasäästlikkuse põhimõtet, mille kohaselt saab abivahendi müüja, kes seni sai seda abivahendit vaid üürida, seda abivahendit ka müüa. Abivajaja saab lisaks üürimisele võimaluse abivahend osta ja seeläbi saada see soodsamalt kui üürides. Samuti saab ta seeläbi abivahendit kauem kasutada ja ei pea muretsema abivahendi ümbervahetamise pärast nagu üürimise puhul.

ISO-kood 09.12.15 potikõrgendused

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 77 eurolt 96 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SHS §-st 50. Piirhindade tõstmine tagab abivahendite parema kättesaadavuse piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.12.27 tualettpaberitangid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 19 eurolt 26 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SHS §-st 50. Piirhindade tõstmine tagab abivahendite parema kättesaadavuse piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.12.33 siibrid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 11,5 eurolt 13 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SHS §-st 50. Piirhindade tõstmine tagab abivahendite parema kättesaadavuse piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.21.06 nahapesemisvahendid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 5 eurolt 6 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SHS §-st 50. Piirhindade tõstmine tagab abivahendite parema kättesaadavuse piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.00.02 ühekordsed imavad aluslinad 60 x 60 cm

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,28 eurolt 0,35 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.00.03 ühekordsed imavad aluslinad 60 x 90 cm

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,38 eurolt 0,45 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.00.05 ühekordsed imavad aluslinad 70–90 x 210 cm

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 1 eurolt 1,31 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.09 laste imavad püksid XL 15–30 kg

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,56 eurolt 0,65 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.38 püksmähkmed 1900–2499 ml XL

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 1,15 eurolt 3,07 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.47 püksmähkmed 3000–3699 ml M

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,74 eurolt 0,97 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.62 vöömähkmed 1900–2499 ml XS–S

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,65 eurolt 0,76 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.81 imavad püksid kuni 1399 ml XS–S

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,82 eurolt 0,90 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.83 imavad püksid kuni 1399 ml L

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,97 eurolt 1,07 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.87 imavad püksid 1400–1699 ml XS–S

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,9 eurolt 1,20 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.88 imavad püksid 1400–1699 ml M

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,95 eurolt 1,12 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.93 imavad püksid üle 1700 ml XS–S

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 1,26 eurolt 1,33 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.94 imavad püksid üle 1700 ml M

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 1,12 eurolt 1,25 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.95 imavad püksid üle 1700 ml L

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 1,22 eurolt 1,38 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.24.96 imavad püksid üle 1700 ml XL–XXL

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 1,33 eurolt 1,57 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.39.02 püksid mähkmete fikseerimiseks M

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,75 eurolt 0,95 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.39.03 püksid mähkmete fikseerimiseks L

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,8 eurolt 0,9 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.30.39.04 püksid mähkmete fikseerimiseks XL

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,85 eurolt 0,93 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osata nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 9 eurolt 24 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.33.12 vanni-, duši- ja mähkimislauad

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 42,60 eurolt 44 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 09.33.30.02 pesukinnas

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 0,08 eurolt 0,11 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 14,7 eurolt 16 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.03.16 harkkepid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 43,5 eurolt 45 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.06.06 rulaatorid

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 13 eurolt 18 eurole ja müügi piirhinda 153 eurolt 260 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta või üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse abivahendi piirmäära nii müügi kui ka üüri puhul nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.06.09 käimistoolid

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 72,5 eurolt 74 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse abivahendi piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.06.12 käimislauad

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 19,8 eurolt 26 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse abivahendi piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 76,1 eurolt 83 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.22.03.01 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 35,4 eurolt 36 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 98 eurolt 104 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 159,2 eurolt 162 eurole. Samuti kehtestatakse abivahendi müügi piirhind, mis on 3700 eurot. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 196 eurolt 198 eurole. Samuti kehtestatakse abivahendi müügi piirhind, mis on 5300 eurot. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 49,2 eurolt 50 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 103,3 eurolt 106 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 166,4 eurolt 170 eurole. Lisaks kujundatakse abivahendi müügi piirhind, mis on 4700 eurot. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

Abivahendile lisatakse müügi piirhind 6300 eurot, sest tekib võimalus abivahendit lisaks üürimisele ka müüa.

ISO-kood 12.22.18 abistaja juhitud käsiratastoolid

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 81 eurolt 90 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.23.06.01 elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp I

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 139 eurolt 142 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.23.06.02 elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp II

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 200 eurolt 215 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.23.06.03 elektrilised ratastoolid

Abivahendile lisatakse müügi piirhind 9800 eurot, sest tekib võimalus abivahendit lisaks üürimisele ka müüa.

ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 19,8 eurolt 26 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.24.24 akud ja akulaadijad

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 277 eurolt 480 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.27.07.00 kärud

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 158,2 eurolt 162 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.27.07.01 toaraam

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 43,7 eurolt 45 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.27.07.02 õueraam

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 83 eurolt 85 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 12.31.03.02 libilindad

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 58,4 eurolt 59 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS § 50-st. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.31.15 tõsterihmad ja -rakmed

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 80 eurolt 123 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS § 50-st. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii nagu on välja toodud määruse seletuskirja 3. peatükis.

ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 56,5 eurolt 58 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.36.21 lingtõstuki kehatoed

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 11,8 eurolt 12 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 12.39.00.07 lemmikloomakindlustus

Tõstetakse piirhinda 276 eurolt 278 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50.

ISO-kood 18.09.21.01 eriistmed – kategooria I

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 34,3 eurolt 35 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 18.09.21.02 eriistmed – kategooria II

Tõstetakse abivahendi üüri piirhinda 101,6 eurolt 116 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks üürida nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 18.09.21.03 eriistmed (individuaalne) – kategooria III

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 4525 eurolt 4900 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 18.10.03 seljatoed

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 820 eurolt 976 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 18.10.06 ratastoolipadjad

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 21 eurolt 26 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 22.03.06.01 prilliklaasid Dsph, cyl

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 170 eurolt 184 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid

Abivahendile kehtestatakse piirhind 240 eurot. Seni oli võimalik abivahendit saada üksnes erimenetluse kaudu. Abivahendi kasutusaeg pikeneb kolmelt aastalt kuuele aastale.

ISO-kood 22.06.06 kommunikatsioonivõimendid

Abivahendile kehtestatakse piirhind 100 eurot. Seni oli võimalik abivahendit saada üksnes erimenetluse kaudu.

ISO-kood 22.06.12.04 kuuldeaparaadi individuaalne otsak

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 50 eurolt 60 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 22.06.21.01 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessor

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 11125 eurolt 11300 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 22.18.03.01 daisypleierid

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 479 eurolt 496 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 22.24.21 helistamistarvikud

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 350 eurolt 415 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 22.27.12 kellad ja ajanäitajad

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 105 eurolt 156 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS §-st 50. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt.

ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 69,72 eurolt 81 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS § 50-st. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

ISO-kood 27.06.02 kellad ja ajanäitajad.

Tõstetakse abivahendi müügi piirhinda 124 eurolt 139 eurole. Piirhinna kujunemine tuleneb SKA ettepanekust 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal tulenevalt SHS § 50-st. Piirhindade tõstmisel on arvestatud sellega, et isik saaks osta nimetatud abivahendeid piirhinnasiseselt. Samuti tõstetakse selle abivahendi puhul piirmäära nii, nagu on välja toodud seletuskirja punktis 3.

2.2.2. Piirliimiidi muudatused

ISO-kood 09.33.30.02 pesukinnas

Tõstetakse seni kehtinud piirliimiiti 60 tükki kuus 120 tükile kuus. Muudatus tuleneb sellest, et tegu on inkontinentsustoodetega seotud abivahendiga ja teiste inkontinentsustoodete piirliimit on enamiku toodete (nt mähkmed, põlled) puhul 120 tükki ühes kuus. Muudatus tagab abivajajale abivahendi parema kättesaadavuse. Lisaks võimaldatakse kõiki teisi inkontinentsusega seotud

abivahendeid 120 tükki ühes kuus, mistõttu on oluline ühtlustada selle valdkonnaga seotud abivahendite limiite.

Mõju eelarvele: eelarve lisakulu on 18 501 eurot eeldusel, et need, kes ostsid varem pesukindaid maksimummahus (60 tükki kuus), ostavad ka edaspidi pesukindaid maksimummahus (120 tükki kuus).

3. Piirmäära muudatused

Piirmäära muudatused tulenevad MSMS-i vastu võtmise kokkuleppes, mille eesmärk oli muuta mootorsõidukimaksu mõju leevendamiseks osad abivahendid inimestele soodsamaks.

Mõju eelarvele: vt seletuskirja lisa 2.

ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatisi ennetavad madratsid

Lisatakse abivahendi üüri piirmäär, mis on 90%.

ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad

Tõstetakse abivahendi piirmäära 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 06.30.18 rinnaproteesid

Tõstetakse abivahendi piirmäära 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 06.30.21.01 silmaproteesid (masstoode)

Tõstetakse abivahendi piirmäära 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 06.30.21.02 silmaproteesid (individuaalselt valmistatud)

Tõstetakse abivahendi piirmäära 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 06.33.00.01 jalatsid – kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid)

Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 70%-lt 90%-le. Kehtiva piirmäära alusel on abivahendi omaosalus võrreldes teiste ortopeediliste jalatsitega suurem, sest jalatsi müügihind on piirhinnast kõrgem. Inimesed, kellel on vajadus osta individuaalselt valmistatud ortopeedilisi jalatseid, mille hind on suurem kui kehtiv piirhind 274 eurot, maksavad keskmiselt omaosalust ühe paari eest 150–200 eurot. Individuaalselt valmistatud jalatseid kasutavad inimesed, kellel puuduvad alternatiivid leida jalanõu tavakaubandusest või standardse ortopeedilise jalatsivaliku hulgast. Abivahend võrdsustub oma olemuselt liikumisabivahendiga. Individuaalne jalanõu valmistatakse sarnase protsessina kui protees. Muudatus teeb jalatsite ostmise inimestele kättesaadavamaks, eriti juhul, kui inimesel on vaja mitut paari jalanõusid ja lisaks ka teisi abivahendeid.

ISO-kood 06.33.00.02 jalatsid – kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)

Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 06.33.00.03 jalatsid – kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)

Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 06.33.00.00 jalatsite kohandus

Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed

Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 40%-lt 50%-ni kõikide laste ja täiskasvanute ühekordsete sidemete ja mähkmete puhul. Muudatus on vajalik, sest abivahend erineb protsendimäära poolest teiste sama funktsionaalsusega abivahendite (nt niisked salvrätikud, aluslinad, veevabad pesuvahendid jmt) protsendimäärast, mistõttu on oluline ühtlustada inkontinentsusega seotud abivahendite hüvitamise alused. See tagab süsteemsema ja selgema abivahendi käsitluse

sarnase funktsioonihäire korral, mille korral kasutatakse erinevaid abivahendeid (nt mähkmed, aluslinad, naha pesemis- ja kaitsevahendid) samal ajal. Abivahendite kasutamine on inkontinentsuse probleemidega inimestele vältimatu ja igapäevane, mistõttu on oluline, et nende hüvitamise alused oleksid viidud sarnastele alustele. Piirmäära suurendamine 50%-ni tagab abivahendite parema kättesaadavuse sihtrühmale, mille kasutajate hulk on võrreldes teiste abivahenditega väga suur ja kasutusvajadus igapäevane, kuid mille protsendimäär on teistest igapäevaselt kasutusel olevatest abivahenditest olulisel määral väiksem (nt ratastooli üüri soodusmäär on 90%). Eelkõige mõjutab muudatus tööealisi ja pensioniealisi inimesi, kes vastavaid abivahendeid kasutavad ja kellele kehtib piirmäär 60%. Inkontinentsusega seotud abivahendite kasutajate sihtrühm vajab igapäevaselt ka teisi abivahendeid, mis suurendab igakuist abivahendi omaosalust näiteks üüritavate või teiste ostetavate abivahendite võrra oluliselt.

ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokjalgatõmbaja

Tõstetakse seni kehtinud piirmäära 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid

Tõstetakse seni kehtinud müügi- ja üüritehingute piirmäära 70% asemel 90%-le.

Muudatused, mis on esitatud SKA poolt sarnaste abivahendite piirmäärade ühtlustamiseks:

ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid

Tõstetakse seni kehtinud müügi piirmäära 60%-lt 90%-le, et ühtlustada piirmäär poti- ja dušitooli piirmääraga. Samuti tõstetakse seni kehtinud üüri piirmäära 80%-lt 90%-le, et ühtlustada piirmäär poti- ja dušitooli piirmääraga. Kehtiv piirmäär tekitab ebavõrdse olukorra sarnaseid abivahendeid vajavate inimeste vahel ja ei ole olnud põhjendatud, et tualetitooli müügi piirmäär on väiksem kui poti- ja dušitoolide oma.

ISO-kood 09.12.03.02 poti- ja dušitoolid

Luuakse SKA ettepanekul uus tehinguliik ja võimaldatakse abivahendit ka müüa. Tõstetakse ka abivahendil piirmäära, mis on edaspidi müügi ja üüri puhul 90% (varem üüri puhul 80%). Muudatus tugineb SKA analüüsile, mille kohaselt kasutatakse seda abivahendit kauem kui senine üüri kasutusaeg ette näeb. Sisuliselt võimaldatakse muudatusega inimesele soodsam ja pikemaajaline võimalus vajaliku abivahendi soetamiseks ja kasutamiseks. Muudatus toetab ka keskkonnasäästlikkuse põhimõtet.

ISO-kood 09.12.15 potikõrgendused

Abivahendil piirmäära tõstetakse 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 09.12.27 tualettpaberitangid

Abivahendil piirmäära tõstetakse 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 09.12.33 siibrid

Abivahendil piirmäära tõstetakse 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 09.33.03 vanni- ja dušitoolid

Abivahendil tõstetakse SKA ettepanekul nii üüri kui ka müügi piirmäära 70%-lt 80%-le, et ühtlustada piirmäär poti- ja dušitooli piirmääraga.

2.2.3. Muudatused, mis on kokku lepitud MSMS-i raames tehtavate leevendusmeetmetena:

Liikumist võimaldavate või soodustavate abivahendite ja nägemisabivahendite piirmäära ühtlustamine 90%-ni (praegu piirmäär ehk riigi osalus 50–80%). Muudatus tagab kõigile abivahenditele ühtse soodustuse piirmäära ja toetab seega liikumistakistusega inimeste toimetulekut võrdsetel alustel sõltumata sellest, millist abivahendit vajatakse. Sisuliselt vähendab see muudatus inimese omaosalust. Piirmäära tõstetakse näiteks erinevatel karkudel, käimiskeppidel ja -raamid, rulaatoritel ja invarolleritel ning nende varuosadel, suurendusklaasidel, valgusfiltritel jms. Samuti tõstetakse piirmäära autokohandustel, näiteks

mootori, käsipiduri või roolisüsteemi käsitlemiseks või ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks. Lisaks võimaldatakse 90%-lise piirmääraga erinevate liikumisabivahendite, nt ratastoolide ja laste kärude väljaostmise võimalust pikaajalistele kasutajatele. Täpsemalt on piirmäär tõusnud välja toodud allpool.

Nägemisabivahendite piirmäärade ühtlustamine on vajalik inimestele, kellel esineb raske või täielik probleem nägemisfunktsioonides. Sarnaselt liikumisabivahendite piirmääradega peame oluliseks ühtlustada kõik nägemispuudega isikutele vajalike abivahendite piirmäärasid 90%-ni (praegu osadel piirmäär 70%). Nägemisabivahendite piirmäär tõstmise ettepaneku on 2023. aastal määruse muutmisel esitanud ka Eesti Pimedate Liit ja Eesti Oftalmoloogide Selts. Sarnaselt kuulmisabivahenditega, mille puhul kuuldeaparaatide omaosalus on 10%, on sama esmatähtsad loetelus nimetatud abivahendid vaegnägijatele. Täpsemalt on piirmäär tõusnud välja toodud allpool.

Mõju eelarvele: vt seletuskirja lisa 2.

ISO-kood 06.00.03 proteeside hooldus (remont)

Tõstetakse proteeside hoolduse piirmäär 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.03.03 käimiskepid

Tõstetakse abivahendi piirmäär 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.03.06 küünarkargud

Tõstetakse abivahendi piirmäär 50%-lt 90%-le.

Mõju eelarvele: vt seletuskirja lisa 2.

ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud

Tõstetakse abivahendi piirmäär 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.03.16 harkkepid

Tõstetakse abivahendi piirmäär 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.06.03 käimisraamid

Tõstetakse abivahendi piirmäär 60%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.06.06 rulaatorid (müük, üür)

Tõstetakse abivahendi piirmäär müügitheingute puhul 40%-lt 90%-le ja üüritehingute puhul 60%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.06.09 kämistoolid

Tõstetakse abivahendi piirmäär üüritehingute puhul 60%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.06.12 käimislauad

Tõstetakse abivahendi piirmäär üüritehingute puhul 60%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.12.04 auto kohandused mootori käsitlemiseks

Tõstetakse abivahendi piirmäär müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.12.05 auto kohandused käsipiduri käsitlemiseks

Tõstetakse abivahendi piirmäär müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.12.07 auto kohandused roolisüsteemi käsitlemiseks

Tõstetakse abivahendi piirmäär müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.12.09 mootorsõidukite turvavööd ja -rakmed

Tõstetakse abivahendi piirmäär müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.12.18 abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.23.03 invarollerid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.24.00 muud ratastooli varuosad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.24.21 ratastoolide rehvid ja rattad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.24.24 akud ja akulaadijad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.24.30 ratastoolirihmad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.31.03.01 libistamislaudad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.31.03.02 libilinad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.31.15 tõsterihmad ja -rakmed

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid

Tõstetakse abivahendi piirmäära üüritehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 12.36.21 lingtõstuki kehatoed

Tõstetakse abivahendi piirmäära üüritehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 18.03.15 voodilauad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 18.10.03 seljatoed

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 18.18.11 hingedega tugipuud ja käetoed

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 18.30.15 kaasaskantav kaldtee

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.03.03 valgusfiltrid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.03.09 suurendusklaasid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügittehingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.03.18 suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.15.06 kalkulaatorid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.24.21 helistamistarvikud

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.03.12 binoklid ja teleskoobid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.06.21.03 varuosad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.06.21.04 sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.06.21.06 luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.06.21.07 ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.27.03 signaliseerimisvahendid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.27.09 vastuvõtjad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.27.12 kellad ja ajanäitajad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.27.21 keskkonnahäiresüsteemid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 22.27.24 jälgimisseadmed

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 24.21.03 haaramistangid

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 50%-lt 90%-le.

ISO-kood 27.06.01 termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 70%-lt 90%-le.

ISO-kood 27.06.02 kellad ja ajanäitajad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitheingute puhul 80%-lt 90%-le.

ISO-kood 27.06.03 mõõteriistad

Tõstetakse abivahendi piirmäära müügitehingute puhul 70%-lt 90%-le.

2.2.4. Tehnilised muudatused (ei too kaasa kulu)

1. Pealkirjade muutmine – abivahendite loetelu esimeses reas olevaid pealkirju muudetakse ja lisatakse täpsustavad selgitused, et tagada üheselt mõistetavus ja õigusselgus. Sisu võrreldes varasemaga ei muutu. Täielikult kaob ära veerg „isiku omaosalus“, sest isiku omaosaluse suurus on seaduses kehtestatud (§ 50 lg-d 9 ja 11)

2. Abivahendite rühma ja abivahendi nimetuse muutmine (B veerg) – täpsustatakse osasid abivahendite nimetusi, et oleks selgemini arusaadav, milliseid abivahendeid mõeldakse.

ISO-kood 06.18.00.01 lamineeritud hülss ülajäsemele sõnastatakse ümber **proteesihülss ülajäsemeproteesile**. Muudatus tuleneb sellest, et töövõtted on aja jooksul muutunud ja uus sõnastus vastab tänapäevasele praktikale, kus kasutatakse võrreldes varasemaga ka muid materjale ja töövõtteid.

ISO-kood 06.18.00.02 silikoonhülss ülajäsemele sõnastatakse ümber **proteesi sisevooder (lainer) ülajäsemeproteesile**. Muudatus tuleneb sellest, et töövõtted on aja jooksul muutunud ja uus sõnastus vastab tänapäevasele praktikale, kus kasutatakse võrreldes varasemaga ka muid materjale ja töövõtteid.

ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid – abivahendi nimetust täiendatakse parukatega. Edaspidi on võimalik loetelu alusel soetada nii juukseproteeze kui ka parukaid. Muudatus on vajalik, et näidustusega (ulatuslike kolletega või täielik alopeetsia või peanaha armistumisega seotud ulatuslik juuksetus (v.a juuste hõrenemise ja androgeense alopeetsia korral) inimesed saaksid vajaduse ja sobivuse korral soetada juukseproteesiga võrreldes soodsama hinnaga parukaid.

3. Abivahendi täpsustuse või abivahendi grupi kitsenduse (C veerg) muutmine – muudetakse osade abivahendite täpsustust või abivahendi grupi kirjeldust, et oleks selgem, milliseid abivahendeid võimaldatakse konkreetse ISO-koodi alt.

ISO-kood 06.24.09.01 sääreproteesid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 06.24.09.02 sääreproteesid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 06.24.09.03 sääreproteesid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 06.24.09.04 sääreproteesid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 06.24.15.01 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 06.24.15.02 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 06.24.15.03 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 06.24.15.04 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega

ISO-kood 18.30.15 kaasaskantav kaldtee

Kõikidest nimetatud abivahenditest eemaldatakse abivahendi täpsustuse või abivahendi grupi kitsenduse lahtrist selgitused selle kohta, mis on abivahendi kasutusaeg ja inimese füüsiline võimekus. Sõnastuses jäetakse alles täpsustus selle kohta, mida piirhind täpsemalt sisaldab. Välja jäetakse senine näidustusekeskne tekst, mis tuuakse edaspidi välja uuendatud kujul loetelu abistava kirjelduse juures. Muudatus puudutab järgmisi abivahendeid:

ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad

Sätetatakse juukse pikkus 40 cm, et seada selged tingimused, millises pikkuses juukseproteeze SKA loetelu järgi hüvitab ja et tagada kõigile juukseproteesi vajavatele inimestele võrdsed võimalused. Määratud pikkus annab enamikule abivajajatele juuste kinnitamise ja soengusse seadmise võimaluse. Juukseproteesid kanti abivahendite loetellu 01.11.2023, selleks et neid vajavatel inimestel oleks võimalik soetada neid riigipoolse soodustustega ja et nende inimeste elukvaliteet ei kannataks ja nad saaksid tunda end teistega võrdsete ühiskonnaliikmetena. Kui tervislikud põhjused, nagu peanaha seisund või allergiad, muudavad proteesi valmistamise kallimaks, on erandkorras võimalik proteesi piirhinda tõsta, et riik suudaks tagada kuni 40 cm

pikkuse juukseproteesi ka neile, kelle proteesi hind ületab kehtiva piirhinna. Lisaks tõstetakse juukseproteesi piirmäära, mille tulemusena on juukseproteesi soetamine senisega võrreldes abivajajale soodsam. Abivahendite rahastamisel lähtutakse avalike vahendite säästliku ja otstarbeka kasutamise printsiibist⁷, seetõttu ei lähe juukseproteeside maksumuse hüvitamine igas pikkuses ja iga maksumusega kokku abivahendi definitsiooni⁸ ja hüvitamise eesmärkidega. Juukseproteeese puudutava sätestamisel on täiendavalt konsulteeritud teenuseosutajatega ja sellest lähtuvalt seatud piir vaid ühele tehnilisele omadusele – juuste pikkusele. Arvestatud on sellega, et selline pikkus ei mõjuta/halvenda tervislikku seisundit, samuti saab selles pikkuses juukseid soengusse ja patsi kinnitada. Samuti on see pikem juuste pikkus kui keskmine soomlaste juuksepiikkus (naistel 33,02 cm, meestel 17,78 cm).⁹

ISO-kood 09.12.03.01 tualetitoolid

Täpsustatakse, et selle ISO-koodi puhul on mõeldud ratastega ja ilma ratasteta tualetitool, samuti ratasteta kaks ühes poti- ja dušitoole.

ISO-kood 09.30.24 laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed

Eemaldatakse sisult dubleeriv täpsustus, kuna abivahendi nimetused sisaldavad juba infot kellele, millised ja mis imavusega tooted on mõeldud.

Võrreldes kehtiva määrusega täpsustatakse, millist ratastooli konkreetse ISO-koodi all mõeldakse. Kõikides järgmistes abivahendites viiakse seni kitsenduse all olnud näidustus (C veerus) täpsustatud kujul üle abistava kirjelduse juurde (N veerg), kus sätestatakse, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib.

ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

Täpsustatakse, et tegu on poolaktiivrastooliga.

ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

Täpsustatakse, et tegu on rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega aktiivrastooliga.

ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

Täpsustatakse, et tegu on väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega ülikerge ja funktsionaalse aktiivrastooliga.

ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I

Täpsustatakse, et tegu on transporttooli või standardrastooliga.

ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

Täpsustatakse, et tegu on poolaktiivrastooliga.

ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

Täpsustatakse, et tegu on rohkete lisade ja reguleerimisvõimalusega aktiivrastooliga.

ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

Täpsustatakse, et tegu on väheste lisade ja reguleerimisvõimalusega ülikerge ja funktsionaalse aktiivrastooliga.

Elektrilised ratastoolid:

ISO-kood 12.23.06.01 aktiivsusgrupp I

⁷ SÜS § 10 lõige 1 sätestab, et sotsiaalkaitse on korraldatud tervikliku süsteemina, mis põhineb omavastutusel, koostööl, isiku vajadusest ja avalikust huvist lähtuval hüvitiste sihitatud andmisel, õiguskindlusel ja võrdsel kohtlemisel ning avalike vahendite säästlikul ja otstarbekal kasutamisel.

⁸ SHS § 48 lõike 1 kohaselt on abivahend toode või vahend, mille abil on võimalik ennetada tekkinud või kaasasündinud kahjustuse või puude süvenemist, kompenseerida kahjustusest või puudest tingitud funktsioonihäiret, parandada või säilitada füüsilist ja sotsiaalset iseseisvust ning tegevus- ja töövõimet. 01.01.2025 jõustub SHS-is olev abivahendite definitsioon, mille kohaselt on abivahend toode, mis aitab parandada inimese funktsioneerimisvõimet, kompenseerida funktsioonihäiret ja saavutada või säilitada igapäevaelus võimalikult iseseisev toimetulek.

⁹ World Population Review. Allikas: [Average Hair Length by Country 2024](#).

Täpsustatakse, et tegu on ilma elektriliste lisadeta kokkupandava ratastooliga, mille kiirus on kuni 6 km/h.

ISO-kood 12.23.06.02 aktiivsusgrupp II

Täpsustatakse, et tegu on ratastooliga, millel on elektrilised lisad ja mille kiirus on alates 6 km/h.

12.23.06.03 aktiivsusgrupp III

Täpsustatakse, et tegu on keerulisemate ratastoolidega, millel on elektrilised lisad (nt istmelift), istme reguleerimise võimalused (istme sügavus, laius), amordid, vertikaliseerumisvõimalused jm individuaalsed kohandamisvõimalused ning mille kiirus on alates 6 km/h.

ISO-kood 12.23.03 invarollerid

Täpsustatakse, et selle abivahendi all on mõeldud ühekohalisi, ilma katuseeta, elektrilisi kolme- või neljarattalisi käsijuhtimisega invarollereid.

Järgmiste abivahendite puhul viiakse seni kitsenduse all olnud näidustus (C veerg) täpsustatud kujul üle abistava kirjelduse juurde (N veerg), kus sätestatakse, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib.

ISO-kood 22.06.12.01 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 22.06.12.02 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 22.06.12.03 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – lapsed

ISO-kood 22.06.15.01 kõrvatagused kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 22.06.15.02 kõrvatagused kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 22.06.15.03 kõrvatagused kuulmisabivahendid – lapsed

4. Tehingu liigi lisamine (E veerg)

ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatisi ennetavad madratsid – lisatakse võimalus abivahendit lisaks müügile ka üürida.

ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III – lisatakse võimalus abivahendit lisaks üürimisele ka müüa.

ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV – lisatakse võimalus abivahendit lisaks üürimisele ka müüa.

ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III – lisatakse võimalus abivahendit lisaks üürimisele ka müüa.

ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV – lisatakse võimalus abivahendit lisaks üürimisele ka müüa.

ISO-kood 12.23.06.03 elektrilised ratastoolid – aktiivsusgrupp III – lisatakse võimalus abivahendit lisaks üürimisele ka müüa.

5. Piirhind (müük) (K veerg) ja abivahendi vajaduse tuvastaja (R veerg) – sõna „eritaotlus“ asendatakse sõnadega „erandi taotluse alusel“.

6. Isiku omaosaluse miinimumi (L veerg) kustutamine – loetelus olev veerg kustutatakse, et mitte dubleerida SHS § 50 lõigetes 9 ja 11 olevaid sätteid, mille kohaselt on isiku omaosalus abivahendi maksumuse ja riigi osaluse summa vahe, kuid mitte väiksem kui 7 eurot. Isiku omaosalus võib olla väiksem kui SHS § 50 lõikes 9 sätestatud summa naha kaitse ja puhastamise vahendite ja uriini absorbeerivate abivahendite puhul ning abivahendi üürimisel.

7. Ühiku (M veerg) muutmise – ühtlustatakse loeteluülevalt ühikute määratlust, et õige lahtri all oleks õige info.

8. Abistava kirjelduse, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib (N veerg), muutmise – täpsustatakse kirjeldusi ja lisatakse kirjelduses olevate ISO-koodide numbrite juurde nende nimetused. Muudatuse tulemusel on üheselt selge, mis juhtudel on isikul õigus abivahendit saada. Osade selgituste juurde lisatakse sõna „püsiv“, mille all on mõeldud seisundit, mis on abivahendivajaduse tuvastaja hinnangul kestav seisund, mis tingib abivahendi kasutamise alalise vajaduse.

Järgmiste abivahendite puhul täpsustatakse kirjeldust, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral abivahend sobib:

ISO-kood 04.33.03.01 istmepadjad lamatiste vältimiseks

ISO-kood 04.33.06.01 püsiva survejaotusega lamatise ennetavad madratsid

ISO-kood 04.33.06.02 muutuva survejaotusega lamatise ennetavad madratsid

ISO-kood 04.48.08.01 individuaalsete kohandamisvõimalustega seisulauad lastele

ISO-kood 04.48.08.02 lisavarustusega vertikaliseerimisfunktsiooniga seisuraamid, hüvitamisele ei kuulu trenadžöörid ja treeningseadmed

ISO-kood 04.48.08.03 ratastoolid, millel on püstitõusmisfunktsioon

ISO-kood 06.24.09.01 sääreproteesid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 06.24.09.02 sääreproteesid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 06.24.09.03 sääreproteesid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 06.24.09.04 sääreproteesid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 06.24.15.01 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 06.24.15.02 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 06.24.15.03 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 06.24.15.04 põlve- ja reieproteesid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 06.30.03 juukseproteesid ja parukad

Täpsustatakse juukseproteesi hüvitamistingimusi, sealhulgas juuksepikest. Juukseproteesid kanti abivahendite loetellu 01.11.2023. Abivahendite rahastamisel lähtutakse avalike vahendite säästliku ja otstarbeka kasutamise printsiibist. Juukseproteeze puudutava sätestamisel on täiendavalt konsulteeritud teenuseosutajatega ja arvestatud juuste pikkusega, mis võimaldab soengusse ja patsi kinnitamist.

Järgmiste abivahendite puhul täpsustatakse võrreldes kehtiva määrusega senist näidustuste osa ehk abistavat kirjeldust, kus sätestatakse, millise funktsioonipiirangu või terviseprobleemi korral on abivahend inimesele näidustatud:

ISO-kood 09.03.39 söögipõll

ISO-kood 12.03.03 käimiskepid

ISO-kood 12.03.06 küünarkargud

ISO-kood 12.03.12 kaenlakargud

ISO-kood 12.03.16 harkkepid

ISO-kood 12.06.03 käimisraamid

ISO-kood 12.06.06 rulaatorid

ISO-kood 12.06.09 käimistoolid

ISO-kood 12.06.12 käimislauad

ISO-kood 12.12.12 erikonstruktsiooniga autoistmed ja -padjad

ISO-kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega

ISO-kood 12.22.03.02 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 12.22.03.03 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 12.22.03.04 kahekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 12.22.09.01 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp I

ISO-kood 12.22.09.02 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp II

ISO-kood 12.22.09.03 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp III

ISO-kood 12.22.09.04 ühekäeratastoolid – aktiivsusgrupp IV

ISO-kood 12.23.03 invarollerid

Elektrilised ratastoolid

ISO-kood 12.23.06.01 aktiivsusgrupp I

ISO-kood 12.23.06.02 aktiivsusgrupp II

ISO-kood 12.23.06.03 aktiivsusgrupp III

ISO-kood 12.27.07.00 kärud

ISO-kood 12.31.03.01 libistamislauad

ISO-kood 12.31.03.02 libilinad

ISO-kood 12.31.09 teisaldatavad käsipuud tõusmiseks

ISO-kood 12.31.15 tõsterihmad ja -rakmed

ISO-kood 12.36.03 lingtõstukid
ISO-kood 12.36.21 lingtõstukid
ISO-kood 12.39.00 juhtkoer
ISO-kood 18.03.15 voodilauad
ISO-kood 18.09.21.01 eriiistmed – kategooria I
ISO-kood 18.09.21.02 eriiistmed – kategooria II
ISO-kood 18.09.21.03 eriiistmed (individuaalne) – kategooria III
ISO-kood 18.10.06 ratastoolipadjad
ISO-kood 18.12.10 elektrilise reguleerimisega voodid
ISO-kood 18.18.06 tugikäepidemed
ISO-kood 18.18.11 hingedega tugipuud ja käetoed
ISO-kood 18.30.15 kaasaskantav kaldtee
ISO-kood 22.06.12.01 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I
ISO-kood 22.06.12.02 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II
ISO-kood 22.06.12.03 kõrvasisesed kuulmisabivahendid – lapsed
ISO-kood 22.06.15.01 kõrvatagused ISO-kood kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp I
ISO-kood 22.06.15.02 kõrvatagused kuulmisabivahendid – aktiivsusgrupp II
ISO-kood 22.06.15.03 kõrvatagused kuulmisabivahendid – lapsed
ISO-kood 22.12.12 punktkirjavarustus
ISO-kood 22.12.15 punktkirja kirjutusmasinad
ISO-kood 22.18.24 raadiosagedusega ülekandesüsteemid
ISO-kood 22.21.09 dialoogiseadmed

9. Eelduskood (O veerg) ja välistav kood (P veerg) – kirjelduses olevate ISO-koodide numbrite juurde lisatakse nende nimetused, et oleks kergem jälgida, milliseid abivahendeid mõeldakse.

10. Abivahendi vajaduse tuvastaja juures täpsustus (R veerg)

Lisatakse, et korduva tõendi vajadus puudub järgmiste abivahendite puhul:

ISO-kood 04.48.08.01 individuaalsete kohandamisvõimalustega seisulauad lastele
ISO-kood 04.48.08.02 lisavarustusega vertikaliseerimisfunktsiooniga seisuraamid, hüvitamisele ei kuulu trenadžöörid ja treeningseadmed
ISO-kood 04.48.08.03 ratastoolid, millel on püstitõusmisfunktsioon

Korduva tõendi vajadus on edaspidi järgmise abivahendi puhul:

ISO-kood 09.09.03 suka- ja sokijalgatõmbaja

Korduva tõendi esitamise kohustus iga 2 aasta tagant kuni 15-aastaste laste puhul on edaspidi järgmisel abivahendil:

ISO-kood 09.30 uriini absorbeerivad abivahendid

Parandus seoses abivahendite võimaldamisega eelneva puude tuvastamiseta:

ISO-kood 12.18.06.02 kolmerattalised jalgrattad pedaalidega

2.2.5. Uue ISO-koodi loetellu lisamine ja ISO-koodi loetelust eemaldamine (ei too kaasa kulu)

ISO-kood 06.24.19 ortoproteesid

See abivahend eemaldatakse loetelust, sest neid praktiliselt ei kasutata enam ja viimasel kahel aastal ei ole ühtki tehingut olnud. Tulenevalt sellest, et selle ISO koodiga tehinguid on vähe ja harva, ei ole võimalik abivahendile määrata ka piirhinda. Edaspidi on võimalus taotleda seda abivahendit vajaduse korral loeteluvälise abivahendina.

Järgmised ISO-koodide nimetused kaasajastatakse. Nimetused muudetakse vastavaks kaasaegsele proteesi valmistamise praktikale ja erialaselt kasutatavatele terminitele. Kuna abivahendi nimetust oluliselt korrigeeritakse, ei saa kasutada edaspidi sama ISO-koodi numbrit, mistõttu eemaldatakse osad ISO-koodid abivahendite loetelust ja nende asemele lisatakse uued.

ISO-kood 24.41.01 lamineeritud hülss alajäsemele – eemaldatakse

ISO-kood 06.24.41.02 silikoonhülss alajäsemele – eemaldatakse

ISO-kood 06.24.41.03 esmase proteesi lamineeritud hülss alajäsemele – eemaldatakse
 ISO-kood 06.24.41.04 esmase proteesi silikoonhülss alajäsemele – eemaldatakse
 ISO-kood 06.24.41.05 proteesihülss sääreproteesile – lisatakse
 ISO-kood 06.24.41.06 proteesihülss põlve- ja reieproteesile – lisatakse
 ISO-kood 06.24.41.07 proteesi sisevooder (lainer) sääreproteesile – lisatakse
 ISO-kood 06.24.41.08 proteesi sisevooder (lainer) põlve- ja reieproteesile – lisatakse
 ISO-kood 06.00.00 proteeside varuosad – eemaldatakse
 ISO-kood 06.00.01 proteeside hooldus (remont) – eemaldatakse
 ISO-kood 06.00.03 proteeside varuosad/hooldus/remont – lisatakse

ISO-kood 12.24 ratastoolide varuosad

Eemaldatakse, kuna dubleerib ratastoolide tarvikute ISO-koodi.

3. Määruse vastavus Euroopa Liidu õigusele

Määrus ei ole puutumuses Euroopa Liidu õiguse rakendamisega.

4. Määruse mõjud

Määruses esitatud muudatuste eesmärk on tagada inimestele parem abivahendite kättesaadavus ja vajadustele vastavus. Mõju analüüsimise eesmärk on hinnata, kas ja millisel määral mõjutavad määruses esitatud muudatused riigieelarvet ja puudega inimeste õigusi ning nende toimetulekut võrreldes kehtiva olukorraga. Detailsemalt on mõjusid (sh puude raskusastme ja vähenenud töövõime nõude kaotamine abivahendite riigipoolse soodustuse alusena) hinnatud MSMS-iga vastu võetud SHS-i seletuskirja mõjude osas.

Määruses esitatud muudatuste rakendamisel võib eeldada lähtuvalt hea õigusloome ja normitehnika eeskirjast ja mõjude hindamise metoodikast ning kontrollküsimumstikust mõju esinemist järgmistes valdkondades: sotsiaalne mõju, mõju majandusele ning mõju riigiasutuste korraldusele, kuludele ja tuludele.

Määruses esitatud muudatused ei avalda mõju välissuhetele, kohaliku omavalitsuse korraldusele, julgeolekule, regionaalarengule ega elu- ja looduskeskkonnale ning seetõttu ei ole mõju nendes mõjuvaldkondades hinnatud.

4.1. Abivahendite piirhinna ja -määraga seotud muudatused

Sotsiaalne mõju

Sihtrühm: abivahendi taotlejad.

Kokku sai 2023. aastal riigi soodustusega abivahendeid 63 984 inimest (2026 last, 7474 tööelist ja 54 685 pensionieelist). Määrusega tehtavad muudatused mõjutavad neist enamikku, kuid 2023. aasta keskmist rahvastikku arvestades on sihtrühm väike (4,7%¹⁰).

Abivahendi kasutamine on vajalik juhul, kui inimese toimetulek on osaliselt või täielikult ilma abivahendit kasutamata häiritud või takistatud.

Muudatused parandavad abivahendite kättesaadavust. Paljud nendest, kes varem said vajaliku abivahendi erimenetluse kaudu, saavad seda nüüd tavakorras ehk oluliselt kiiremini.

Muudatused abivahendite loetelu täiendamises, täpsustamises ja piirhindade ajakohastamises avaldavad **mõju inimeste tervisele ja tervishoiukorraldusele**. Näiteks inkontinentsusprobleemidega inimesed saavad neile eluliselt vajalikud abivahendid senisest soodsamalt.

¹⁰ Statistikaamet, 2024. RV0211: Aastakeskmise rahvastik. Kättesaadav:

https://andmed.stat.ee/et/stat/rahvastik_rahvastikunaitajad-ja-koosseis_rahvaarv-ja-rahvastiku-koosseis/RV0211 (05.11.2024).

Samuti avaldavad muudatused **mõju inimeste heolule ja sotsiaalsele kaitsele ning tööturul osalemise võimalusele**. Kuivõrd abivahendite kättesaadavus paraneb riigi poolt kompenseeritavate abivahendite loetelu täiendamise, täpsustamise ja piirhindade ajakohastamisega, on seeläbi paremini toetatud ka neid vajavate inimeste elukvaliteet ning muudatused annavad sihtrühmale võrdsemad võimalused, et osaleda ühiskondlikus, haridus- ja tööelus. Seega avaldub positiivne mõju eelkõige inimese heolule ja toetatakse sihtrühma võrdseid võimalusi ning seeläbi võib eeldada ka sotsiaalse tõrjutuse ja vaesuse riski vähenemist.

Sihtrühmad, kelle eest riik abivahendite eest tasu maksmise kohustuse üle võtab, on üldiste sotsiaalmajanduslike andmete alusel Eestis nõrgemas seisus. Paljud neist kogevad ilmajäetust ja vaesust. Vanuserühmadest on kõige nõrgemas seisus Eesti ühiskonnas üle 65-aastased, kes moodustavad abivahendite kasutajatest rohkem kui 80%, samuti puudega inimesed. Kui 2023. aastal elas suhtelises vaesuses 20,2% Eesti elanikest, siis 65-aastastest ja vanematest inimestest elas suhtelises vaesuses 39,4%¹¹, puudega inimestest 2022. aastal 45,4%¹². Seega võib piirhinna tõstmine parandada abivahendisaajate majanduslikku olukorda. Eeskätt puudutab see inkontinentsustoodete kasutajaid, kellest enamik on pensioniealised inimesed.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Mõju ulatus ja sagedus on keskmised, kuivõrd sihtrühmal on muudatustest tulenevalt küll paremad võimalused abivahendid kätte saada ja abivahendiga kokkupuude on üldjuhul regulaarne, kuid suuri muutusi siiski ei kaasne, mistõttu ei kaasne eeldatavalt ka kohanemiskulusi. Mõjutatud sihtrühma suurus on võrreldes kogurahvaarvuga väike ja ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Abivahendite taotlejate jaoks on kokkuvõttes tegemist olulise sotsiaalse mõjuga.

Mõju majandusele

Sihtrühm: abivahendite müügi ja üürimisega tegelevad ettevõtted (SKA lepingupartnerid), mis moodustab alla 1% Eestis tegutsevate ettevõtetete koguarvust.

Mõju majandusele puudutab eelkõige eespool nimetatud ettevõtete haldus- ja töökoormust. Muudatuste tulemusena väheneb vähesel määral abivahendeid müüvate/laenutavate ettevõtete haldus- ja töökoormus, kuna abivahendite korralduse regulatsioon muutub selgemaks, toetavamaks ja üheselt arusaadavaks.

Määrusega tehtavad tehnilised muudatused ja teatud abivahendite kasutamise vajaduse tuvastajate ringi laiendamine hajutab tõendite väljastajate halduskoormust.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Mõjutatud sihtrühma suurus on võrreldes ettevõtete koguarvuga väike. Mõju ulatus on väike, kuivõrd muudatustega võib kaasneda vähene töökoormuse vähenemine ning halduskoormuse suurenemist ega muudatustega seonduvaid kohanemiskulusi ei kaasne. Mõju sagedus on keskmine, kuivõrd abivahendite müüjate/laenutajate kokkupuude muudatustega on regulaarne. Kokkuvõttes on mõju abivahendite müügi ja üürimisega tegelevatele ettevõtetele väheoluline.

Mõju riigivalitsemisele

Muudatused puudutavad eeskätt SKA tööd, kuid ka kohalikke omavalitsusi (edaspidi KOV)

Muudatustega ei kaasne olulist mõju riigiasutustele. Väike positiivne mõju on seotud erimenetluste arvu vähenemisega, kuna kaasajastatud piirhind suurendab võimalust soetada abivahend

¹¹ Statistikaamet, 2024. [LES01: VAESUSE JA ILMAJÄETUSE MÄÄR VANUSERÜHMA JA SOO JÄRGI](#). Statistika andmebaas (07.11.2024).

¹² Statistikaamet, 2024. [THV41: VAESUSE JA ILMAJÄETUSE MÄÄR VANUSERÜHMA, SOO JA PUUDELISUSE JÄRGI](#). Statistika andmebaas (06.11.2024).

piirhinnasisesse hinnaga ehk erimenetluseta. See omakorda vähendab survet SKA töökoormusele. Praegu tegeleb SKA-s abivahendite erimenetlusega kolm täiskohaga spetsialisti, kes moodustavad kogu asutuse töötajaskonnast küll väga väikse osa, kuid seoses erimenetluste arvu üha kiirema kasvuga suureneb pidevalt nende töökoormus. Erimenetluste arvu kasv tähendaks riigile senisest suuremat abivahenditeenuse kulu (st riigi kulu on abivahendi ostmise või üürimise korral erimenetluse kaudu suurem, kui see oleks ilma erimenetluseta), mistõttu leevendab erimenetluste arvu kahanemine SKA töötajate töökoormust.

Muudatused mõjutavad eelduslikult ka KOV-e. Muudatuste tulemusel muutuvad abivahendid abivajajatele taskukohasemaks ja kättesaadavamaks, mistõttu võib eeldada, et abi ja toe küsimine KOV-ist väheneb. Seega võib eeldada KOV-ide kulude vähenemist abivahendite toetustele ja kaasneva menetlemisega seotud koormuse vähenemist.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatustel on väike positiivne mõju riigiasutuse (SKA) ja KOV-ide töökoormuse leevenemise näol.

Mõju ulatus ja mõju avaldumise sagedus on väikesed, mõjutatud sihtrühma suurus on SKA-d arvestades väike, KOV-ide puhul suur, kuna eelduslikult on mõjutatud enam kui pool KOV-idest. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Kokkuvõttes on riigivalitsemisega seotud mõju SKA-le ja KOV-idele väheoluline.

4.2. Õdede ja ämmaemandate koolitusega seotud muudatus

Mõju majandusele (mittetulundussektor) ja riigivalitsemisele (avalik-õiguslikud isikud)

Sihtrühm 1: õed ja ämmaemandad, kes abivahendite vajadust tuvastavad ja tõendit väljastavad. Kõigi tervishoiutöötajatega (2023. aastal 27 095¹³) võrreldes on mõjutatud sihtrühm hinnanguliselt keskmine.

Muudatuse tulemusena ei pea enam õed ega ämmaemandad läbima eraldi koolitust selleks, et abivahendi tõendit väljastada. Alates 2021. aastast saavad tervishoiukõrgkoolide õe ja ämmaemanda eriala lõpetanud sama koolituse oma erialase õppe raames. Ka huvi koolituse läbimiseks on 2024. aastal sügisperioodi koolitusele registreerunud arvestades (30 inimest) vähenenud. Muudatus mõjutab õdede ja ämmaemandate ajakasutust ning koolituse korraldamise ja läbiviimisega seotud ressursse. Kuna koolitus on jätkuvalt edaspidi nende erialade õppe osa, siis mõju abivahendite taotlejatele ega õdede või ämmaemandate oskustele abivahendite väljastamise protsessis ei ole.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatuse mõju ulatus ja mõju avaldumise sagedus on väikesed, kuivõrd koolituste läbimine oli ühekordne. Mõjutatud sihtrühma suurus on keskmine. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Kokkuvõttes on mõju õdedele ja ämmaemandatele väheoluline.

Sihtrühm 2: SKA

Muudatus puudutab kõigist riigiasutustest SKA-d.

Muudatusega väheneb pisut SKA töökoormus, kuna täiendkoolituse nõudest loobumisega ei pea SKA enam koolitusi korraldama, haldama koolitustega seotud dokumentatsiooni ega küsima nõusolekuid koolitatute andmete kuvamiseks SKA veebilehel.

¹³ Tervise Arengu Instituut, 2024. [THT002: Tervishoiutöötajad soo, vanuse ja ameti järgi. PxWeb](#) (07.11.2024).

Kõrgkoolidele muudatusega otsest mõju ei kaasne, kuna alates 2021. aastast saavad tervishoiukõrgkoolide õe ja ämmaemanda eriala lõpetanud sama koolituse oma erialase õppe raames.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatuse mõju ulatus ja mõju avaldumise sagedus on väikesed, kuivõrd koolituse korraldatakse kaks korda aastas. Mõjutatud sihtrühma suurus on väike. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Kokkuvõttes on mõju SKA-le väheoluline.

4.3. Abivahendi tõendiga seotud muudatused

Mõju majandusele (mittetulundussektor) ja riigivalitsemisele (avalik-õiguslikud isikud)

Sihtrühm: abivahendi vajaduse hindajad ja tõendi väljastajad

Kõigi sotsiaal- ja tervishoiutöötajatega võrreldes on mõjutatud sihtrühma suurus hinnanguliselt keskmine.

Muudatusega tekib abivahendi tõendile kohustuslik vorm, kuhu tuleb märkida andmed, mis on ka praegu SKA koostatud abivahendi tõendi näidisevormil. Seega mõjutab muudatus neid abivahendite tõendite väljastajaid, kes näidisevormi veel ei kasuta. Muudatus loob selgust tõendite süsteemis ja eeldused digitõenditele üleminekuks.

Kokkuvõttev hinnang mõju olulisusele

Muudatuse mõju ulatus on nende tõendi väljastajate jaoks keskmine, kes praegu näidisevormi ei kasuta, eeldatavasti ei põhjusta vormi kasutamine kohanemiskulude. Nende jaoks, kes näidisevormi juba kasutavad, on muudatuse mõju ulatus väike. Mõju avaldumise sagedus on keskmine, kuivõrd tõendite väljastamine on abivahendite vajaduse hindajate jaoks regulaarne. Mõjutatud sihtrühma suurus on keskmine. Ebasoovitavaid mõjusid ei tuvastatud. Kokkuvõttes on mõju abivahendite vajaduse hindajatele ja tõendi väljastajatele oluline.

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Muudatuste tulemusel muutuvad abivahendid abivajajatele soodsamaks ja kättesaadavamaks. Paljud nendest, kes varem said vajaliku abivahendi erimenetluse kaudu, saavad seda nüüd tavakorras, ehk palju kiiremini. Kuivõrd abivahendite kättesaadavus paraneb riigi poolt kompenseeritavate abivahendite loetelu täiendamise, täpsustamise ja piirhindade ning piirmäärade ajakohastamisega, siis seeläbi on paremini toetatud ka neid vajavate inimeste elukvaliteet ja muudatused annavad sihtrühmale võrdsemad võimalused osalemiseks ühiskondlikus, haridus- ja tööelus.

Eespool nimetatud muudatuste prognoositav kulu aasta peale kokku on **3 802 776,36** eurot. Detailsemalt on kulud esitatud lisas 1 (piirhinna muudatustega kaasnev kulu 1 257 819,00 eurot) ja lisas 2 (piirmäärade muudatustega seotud kulu 2 526 456,27 eurot). Lisades 1 ja 2 esitatud kuludele lisandub seletuskirjas nimetatud abivahendi (ISO-kood 09.33.30.02 pesukinnas) piirlimiidi tõstmine (18 501 eurot).

Mootorsõidukimaksuga seonduvad muudatused	2 721 691,35
SKA ettepanekud (sh seadusest tulenev SHS § 50)	1 081 085,01

MSMS-iga vastu võetud SHS-i mõjude juures on välja toodud, et osana mootorsõidukimaksu mõju leevendamisest puudega inimestele tõstetakse loetelujärgsete abivahendite riigiosalust (1 700 000 eurot) ja täiendavalt abivahendite piirhinda ja -määra (1 000 000 eurot). Sellele lisandub 35 000 eurot, mis seoses 18–26-aastaste õppurite erandiga suunatakse täiendavalt abivahendite kättesaadavuse tagamiseks.

Abivahenditeenuse puhul on tegemist riigieelarve arvestusliku kuluga. RES 2025-2028 koosseisus on abivahenditeenuse (sealhulgas erivajadusega laste abivahenditeenus) otseseks kuluks kavandatud aastate lõikes (eurot):

Aasta	2025	2026	2027	2028
Liik 10 eelarve	21 295 742	21 925 552	22 504 551	23 075 444

6. Määruse jõustumine

Määrus on kavandatud jõustuma 1. jaanuaril 2025. a. Määruse § 1 punktid 1, 3, 5–7, 10 ja 13 jõustuvad 1. septembril 2025. a. Muudatused jõustuvad samal ajal SHS-i muudatustega, millega kaasajastatakse abivahendite regulatsiooni.

7. Määruse kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määrus esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele, Eesti Puuetega Inimeste Kojale, Eesti Õdede Liidule, Eesti Ämmaemandate Ühingule, Eesti Tervisekassale, Eesti Perearstide Seltsile, Eesti Füsioterapeutide Liidule, Eesti Tegevusterapeutide Liidule, Eesti Sotsiaalasutuste Juhtide Nõukojale, Eesti Pimedate Liidule, Eesti Kurtide Liidule, Eesti Apteekrite Liidule, Eesti Proviisorite Koda, Eesti Audioloogia Seltsile, Eesti Naha- ja Suguhaiguste Arstide Seltsile, MTÜ-le Eesti Koduabi Selts, MTÜ-le Erihoolekandeteenuste Pakkujate Liit, Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidule, Eesti Arstide Liidule, Eesti Patsientide Liidule, MTÜ-le Eesti Rehabilitatsiooniasutuste Liit, Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolile, Tartu Tervishoiu Kõrgkoolile ning abivahendite müügi ja üüriga tegelevatele ettevõtetele (SKA lepingupartneritele).

Rahandusministeerium kooskõlastas eelnõu märkusteta. Kooskõlastusringil esitatud ettepanekute tabel on seletuskirja lisa 3.

Piihinna muudatustega kaasnev kulu

ISO kood	ISO koodi nimetus	Kehtiv piirhind	Uus piirhind	Tehingute arv aastas	Täiendav kulu riigile aastas	Piirmäär	Tehingu liik	Kasutajate arv	Täpsustus
04.22.06.02	muutuva survejaotusega lamatisi ennetavad madratsid	0	85	208	0,00	90%	üür	24	MSMS
04.48.08.01	laste seisuraamid ja -toed	140	150	1855	16 693,71	90%	üür	165	MSMS
04.48.08.02	täiskasvanute seisuraamid	90	105	225	3 031,71	90%	üür	31	MSMS
04.48.08.03	püstitõusmisfunktsiooniga ratastoolid	134,1	138	152	533,52	90%	üür	21	MSMS
06.00.02	mansett	650	823	4	622,80	90%	müük	8	SKA ettepanek
06.00.03	proteeside varuosad/hooldus/remont	0	1000	214	0,00	90%	müük	169	SKA ettepanek
06.18.00.02	proteesi sisevooder (lainer) ülajäsemeproteesile	950	1320	3	0,00	90%	müük	2	SKA ettepanek
06.18.03	käeosade proteesid	130	6780	8	0,00	90%	müük	19	SKA ettepanek
06.18.09	randme- ja küünarvarreproteesid	1275	1300	1	0,00	90%	müük	2	SKA ettepanek
06.18.15	õlavarreproteesid	2900	5900	1	0,00	90%	müük	2	SKA ettepanek
06.18.18	õlaproteesid	0	6590	0	0,00	90%	müük	1	SKA ettepanek
06.24.03	jalaosade proteesid	1170	3200	3	0,00	90%	müük	4	SKA ettepanek
06.24.09.01	sääreproteesid - aktiivsusgrupp I	2225	2650	2	0,00	90%	müük	5	SKA ettepanek
06.24.09.02	sääreproteesid - aktiivsusgrupp II	2650	3900	15	0,00	90%	müük	23	SKA ettepanek
06.24.09.03	sääreproteesid - aktiivsusgrupp III	3900	7600	26	0,00	90%	müük	57	SKA ettepanek
06.24.09.04	sääreproteesid - aktiivsusgrupp IV	6560	9500	12	0,00	90%	müük	25	SKA ettepanek
06.24.15.01	põlve- ja reieproteesid - aktiivsusgrupp I	3340	4300	0	0,00	90%	müük	0	SKA ettepanek
06.24.15.02	põlve- ja reieproteesid - aktiivsusgrupp II	4270	6200	12	0,00	90%	müük	32	SKA ettepanek
06.24.15.03	põlve- ja reieproteesid - aktiivsusgrupp III	6790	14800	21	0,00	90%	müük	53	SKA ettepanek
06.24.15.04	põlve- ja reieproteesid - aktiivsusgrupp IV	8220	20000	3	0,00	90%	müük	7	SKA ettepanek
06.24.18	puusaproteesid	0	10680	0	0,00	90%	müük	1	SKA ettepanek
06.24.41.05	proteesihülss sääreproteesile	1270	2000	64	0,00	90%	müük	109	SKA ettepanek
06.24.41.06	proteesihülss põlve- ja reieproteesile	950	2600	115	0,00	90%	müük	152	SKA ettepanek
06.24.41.07	proteesi sisevooder (lainer) sääreproteesile	1270	1300	10	0,00	90%	müük	17	SKA ettepanek

ISO kood	ISO koodi nimetus	Kehtiv piirhind	Uus piirhind	Tehingute arv aastas	Täiendav kulu riigile aastas	Piirmäär	Tehingu liik	Kasutajate arv	Täpsustus
06.24.41.08	proteesi sisevooder (lainer) põlve- ja reieproteesile	950	1550	55	0,00	90%	müük	123	SKA ettepanek
06.30.03	juukseproteesid ja parukad	0	1900	43	0,00	90%	müük	43	SKA ettepanek
06.30.21.01	silmaproteesid (masstoode)	80	150	31	1 728,00	90%	müük	31	MSMS
06.30.21.02	silmaproteesid (individuaalselt valmistatud)	525	950	101	30 090,00	90%	müük	86	MSMS
06.33.00.03	jalatsid - kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)	105	130	411	7 200,00	90%	müük	258	SKA ettepanek
09.09.03	suka- ja sokijalgatõmbaja	26,5	27	528	132,00	90%	müük	534	SKA ettepanek
09.12.03.01	tualetitoolid	153	176	1071	19 714,29	90%	müük	1010	SKA ettepanek
09.12.03.02	poti- ja dušitoolid	0	318	30	7 632,00	90%	müük	30	SKA ettepanek
09.12.15	potikõrgendused	77	96	1927	29 288,23	90%	müük	1953	SKA ettepanek
09.12.27	tualettpaberitangid	19	26	5	18,00	90%	müük	4	SKA ettepanek
09.12.33	siibrid	11,5	13	29	21,86	90%	müük	26	SKA ettepanek
09.21.06	nahapesemisvahendid	5	6	14823	7 411,71	50%	müük	5565	SKA ettepanek
09.30.00.02	ühekordsed imavad aluslinad 60 x 60 cm	0,28	0,35	98122	3 434,28	50%	müük	1746	SKA ettepanek
09.30.00.03	ühekordsed imavad aluslinad 60 x 90 cm	0,38	0,4512	368638	13 123,52	50%	müük	5509	SKA ettepanek
09.30.00.05	ühekordsed imavad aluslinad 70-90 x 210 cm	1	1,31	1092	169,26	50%	müük	73	SKA ettepanek
09.30.24.09	laste imavad püksid XL 15 - 30 kg	0,56	0,65	123213	5 544,57	50%	müük	224	SKA ettepanek
09.30.24.38	püksmähkmed 1900 - 2499 ml XL	1,15	3,07	1152	1 105,92	50%	müük	19	SKA ettepanek
09.30.24.47	püksmähkmed 3000 - 3699 ml M	0,74	0,97	402926	46 336,46	50%	müük	1913	SKA ettepanek
09.30.24.62	vöömähkmed 1900 - 2499 ml XS-S	0,65	0,76	336	18,48	50%	müük	4	SKA ettepanek
09.30.24.81	imavad püksid kuni 1399 ml XS-S	0,82	0,9	32347	1 293,87	50%	müük	358	SKA ettepanek
09.30.24.83	imavad püksid kuni 1399 ml L	0,97	1,07	210158	10 507,89	50%	müük	2593	SKA ettepanek
09.30.24.87	imavad püksid 1400 - 1699 ml XS-S	0,9	1,196429	74139	10 988,52	50%	müük	651	SKA ettepanek
09.30.24.88	imavad püksid 1400 - 1699 ml M	0,95	1,12	184958	15 721,41	50%	müük	2507	SKA ettepanek
09.30.24.93	imavad püksid üle 1700 ml XS-S	1,26	1,334167	104097	3 860,25	50%	müük	934	SKA ettepanek
09.30.24.94	imavad püksid üle 1700 ml M	1,12	1,246429	849581	53 705,67	50%	müük	6082	SKA ettepanek

ISO kood	ISO koodi nimetus	Kehtiv piirhind	Uus piirhind	Tehingute arv aastas	Täiendav kulu riigile aastas	Piirmäär	Tehingu liik	Kasutajate arv	Täpsustus
09.30.24.95	imavad püksid üle 1700 ml L	1,22	1,378	1028697	81 267,03	50%	müük	6948	SKA ettepanek
09.30.24.96	imavad püksid üle 1700 ml XL-XXL	1,33	1,572	490860	59 394,06	50%	müük	3498	SKA ettepanek
09.30.39.02	püksid mähkmete fikseerimiseks M	0,75	0,95	3758	375,77	50%	müük	481	SKA ettepanek
09.30.39.03	püksid mähkmete fikseerimiseks L	0,8	0,9	4985	249,26	50%	müük	687	SKA ettepanek
09.30.39.04	püksid mähkmete fikseerimiseks XL	0,85	0,925	3101	116,29	50%	müük	478	SKA ettepanek
09.33.03	vanni- ja dušitoolid	9	24	286	3 435,43	90%	üür	39	SKA ettepanek
09.33.12	vanni-, duši- ja mähkimislauad	42,6	44	478	602,64	90%	üür	50	SKA ettepanek
12.03.12	kaenlakargud	14,7	16	147	172,49	90%	müük	135	SKA ettepanek
12.03.16	harkkepid	43,5	45	173	233,74	90%	müük	159	SKA ettepanek
12.06.06	rulaatorid	153	260	1462	140 818,11	90%	müük	1266	SKA ettepanek
12.06.06	rulaatorid	13	18	42038	189 169,71	90%	üür	5404	SKA ettepanek
12.06.09	käimistoolid	72,5	74	1250	1 687,11	90%	üür	114	SKA ettepanek
12.06.12	käimislauad	19,8	26	15094	84 226,11	90%	üür	2411	SKA ettepanek
12.18.06.02	kolmerattalised jalgrattad pedaalidega	76,1	83	507	3 151,13	90%	üür	63	SKA ettepanek
12.22.03.01	kahekäeratastoolid - aktiivsusgrupp I	35,4	36	51442	27 778,83	90%	üür	6518	MSMS
12.22.03.02	kahekäeratastoolid - aktiivsusgrupp II	98	104	5811	31 379,40	90%	üür	1009	MSMS
12.22.03.03	kahekäeratastoolid - aktiivsusgrupp III	159,2	162	2613	6 583,68	90%	üür	274	MSMS
12.22.03.03	kahekäeratastoolid - aktiivsusgrupp III	0	3700	59	196470,00	90%	müük	59	MSMS
12.22.03.04	kahekäeratastoolid - aktiivsusgrupp IV	196	198	291	523,80	90%	üür	58	MSMS
12.22.03.04	kahekäeratastoolid - aktiivsusgrupp IV	0	5300	4	16,00	90%	müük	4	MSMS
12.22.09.01	ühekäeratastoolid - aktiivsusgrupp I	49,2	50	243	175,27	90%	üür	28	MSMS
12.22.09.02	ühekäeratastoolid - aktiivsusgrupp II	103,3	106	931	2 261,98	90%	üür	114	MSMS
12.22.09.03	ühekäeratastoolid - aktiivsusgrupp III	166,4	170	81	261,05	90%	üür	12	MSMS
12.22.09.03	ühekäeratastoolid - aktiivsusgrupp III	0	4700	2	9400,00	90%	müük	2	MSMS
12.22.09.04	ühekäeratastoolid - aktiivsusgrupp IV	0	6300	1	6300,00	90%	müük	1	MSMS
12.22.18	abistaja juhitud käsiratastoolid	81	90	636	5 151,60	90%	üür	97	MSMS

ISO kood	ISO koodi nimetus	Kehtiv piirhind	Uus piirhind	Tehingute arv aastas	Täiendav kulu riigile aastas	Piirmäär	Tehingu liik	Kasutajate arv	Täpsustus
12.23.06.01	elektrilised ratastoolid - aktiivsusgrupp I	139	142	353	953,49	90%	üür	76	MSMS
12.23.06.02	elektrilised ratastoolid - aktiivsusgrupp II	200	215	1117	15 079,50	90%	üür	192	MSMS
12.23.06.03	elektrilised ratastoolid - aktiivsusgrupp III	0	9800	1	9800,00	90%	müük	1	MSMS
12.24.21	ratastoolide rehvid ja rattad	34	77	115	4 444,97	90%	müük	51	SKA ettepanek
12.24.24	akud ja akulaadijad	277	480	34	6 264,00	90%	müük	24	SKA ettepanek
12.27.07.00	kärud	158,2	162	2002	6 847,82	90%	üür	180	MSMS
12.27.07.01	toaraam	43,7	45	1119	1 309,73	90%	üür	81	MSMS
12.27.07.02	öueraam	83	85	367	660,34	90%	üür	34	MSMS
12.31.03.02	libilinad	58,4	59	159	66,96	90%	müük	123	SKA ettepanek
12.31.15	tõsterihmad ja -rakmed	80	123	26	774,00	90%	müük	24	SKA ettepanek
12.36.03	lingtõstukid	56,5	58	953	1 286,74	90%	üür	118	SKA ettepanek
12.36.21	lingtõstuki kehatoed	11,8	12	98	13,68	90%	üür	15	SKA ettepanek
12.39.00.07	lemmikloomakindlustus	276	278	3	6,17	90%	müük	3	SKA ettepanek
18.09.21.01	eriistmed - kategooria I	34,3	35	283	178,20	90%	üür	35	SKA ettepanek
18.09.21.02	eriistmed - kategooria II	101,6	116	1639	21 239,59	90%	üür	130	SKA ettepanek
18.09.21.03	eriistmed (individuaalne) - kategooria III	4525	4900	19	6 364,29	90%	müük	12	SKA ettepanek
18.10.03	seljatoed	820	976	10	1 444,11	90%	müük	8	SKA ettepanek
18.10.06	ratastoolipadjad	21	26	43	192,86	90%	müük	31	SKA ettepanek
22.03.06.01	prilliklaasid Dsph, cyl	170	184	170	2 138,40	90%	müük	157	SKA ettepanek
22.03.12	binoklid ja teleskoobid	0	240	1	168,00	90%	müük	1	SKA ettepanek
22.06.06	kommunikatsioonivõimendid	0	200	7	0,00	90%	müük	7	SKA ettepanek
22.06.12.04	kuuldeaparaadi individuaalne otsak	50	60	3775	30 198,86	90%	müük	1969	SKA ettepanek
22.06.21.01	sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessor	11125	11300	29	4 590,00	90%	müük	19	SKA ettepanek
22.18.03.01	daispleierid	479	496	46	708,17	90%	müük	41	SKA ettepanek
22.24.21	helistamistarvikud	350	415	15	702,00	90%	müük	14	SKA ettepanek
22.27.12	kellad ja ajanäitajad	105	156	17	699,43	90%	müük	8	SKA ettepanek

ISO kood	ISO koodi nimetus	Kehtiv piirhind	Uus piirhind	Tehingute arv aastas	Täiendav kulu riigile aastas	Piirmäär	Tehingu liik	Kasutajate arv	Täpsustus
27.06.01	termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad	69,72	81	29	230,11	90%	müük	26	SKA ettepanek
27.06.02	kellad ja ajanäitajad	124	139	27	329,14	90%	üür	25	SKA ettepanek

Kokku: **1 257 819,00**

* SKA ettepanek 01.01.2024–31.07.2024 andmete põhjal

Piirmäära muudatustega kaasnev kulu

ISO kood	ISO koodi nimetus	Tehingu liik	Kehtiv piirmäär %	Prognoositav piirmäär %	Täiendav kulu riigile aastas	Lisainfo
06.00.03	proteeside hooldus(remont)	müük	80%	90%	577,20	MSMS
06.30.03	juukseproteesid	müük	70%	90%	13 439,36	SKA ettepanek
06.30.18	rinnaproteesid	müük	70%	90%	13 119,84	SKA ettepanek
06.30.21.01	silmaproteesid (masstoode)	müük	80%	90%	288,00	SKA ettepanek
06.30.21.02	silmaproteesid (individuaalselt valmistatud)	müük	80%	90%	5 482,50	SKA ettepanek
06.33.00.00	jalatsite kohandus	müük	50%	90%	1 118,00	MSMS
06.33.00.01	jalatsid - kategooria I (lastele ja täiskasvanutele individuaalselt valmistatud ortopeedilised jalatsid)	müük	70%	90%	7 797,20	MSMS
06.33.00.02	jalatsid - kategooria II (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)	müük	70%	90%	28 661,50	MSMS
06.33.00.03	jalatsid - kategooria III (täiskasvanute ortopeedilised jalatsid)	müük	50%	90%	16 784,60	MSMS
09.09.03	suka- ja sokjalgatõmbaja	müük	50%	90%	4 996,44	SKA ettepanek
09.12.03.01	tualetitoolid	müük	60%	90%	45 405,50	SKA ettepanek
09.12.03.01	tualetitoolid	üür	80%	90%	49 645,68	SKA ettepanek
09.12.03.02	poti-ja dusitoolid	müük	0%	90%	917,20	SKA ettepanek
09.12.03.02	poti-ja dusitoolid	üür	80%	90%	5 622,24	SKA ettepanek
09.12.15	potikõrgendused	müük	80%	90%	13 546,60	SKA ettepanek
09.12.27	tualettpaberitangid	müük	50%	90%	30,00	SKA ettepanek
09.12.33	siibrid	müük	50%	90%	138,00	SKA ettepanek
09.30.24	laste ja täiskasvanute ühekordsed sidemed ja mähkmed	müük	40%	50%	1 640 053,77	MSMS
09.33.03	vanni- ja dušitoolid	müük	70%	90%	30 666,34	SKA ettepanek
09.33.03	vanni- ja dušitoolid	üür	70%	90%	528,04	SKA ettepanek
12.03.03	käimiskepid	müük	50%	90%	9 647,20	MSMS
12.03.06	küünarkargud	müük	50%	90%	19 900,00	MSMS
12.03.12	kaenlakargud	müük	50%	90%	2 305,60	MSMS

ISO kood	ISO koodi nimetus	Tehingu liik	Kehtiv piirmäär %	Prognoositav piirmäär %	Täiendav kulu riigile aastas	Lisainfo
12.03.16	harkkepid	müük	50%	90%	3 116,00	MSMS
12.06.03	käimisraamid	üür	60%	90%	32 762,40	MSMS
12.06.06	rulaatorid	müük	40%	90%	151 597,00	MSMS
12.06.06	rulaatorid	üür	60%	90%	174 070,80	MSMS
12.06.09	käimistoolid	üür	60%	90%	27 563,40	MSMS
12.06.12	käimislauad	üür	60%	90%	82 630,50	MSMS
12.12.04	auto kohandused mootori käsitlemiseks	müük	70%	90%	5 906,40	MSMS
12.12.05	auto kohandused käsipiduri käsitlemiseks	müük	70%	90%	152,60	MSMS
12.12.07	auto kohandused roolisüsteemi käsitlemiseks	müük	70%	90%	26,20	MSMS
12.12.09	mootorsõidukite turvavööd ja -rakmed	müük	70%	90%	198,00	MSMS
12.12.18	abivahendid ratastoolis istuva inimese sõidukisse või sealt välja tõstmiseks	müük	70%	90%	8 140,80	MSMS
12.23.03	invarollerid	üür	70%	90%	26 886,60	MSMS
12.24.00	muud ratastooli varuosad	müük	50%	90%	6 936,40	MSMS
12.24.21	ratastoolide rehvid ja rattad	müük	50%	90%	2 839,60	MSMS
12.24.24	akud ja akulaadijad	müük	50%	90%	6 686,40	MSMS
12.24.30	ratastoolirihmad	müük	50%	90%	837,20	MSMS
12.31.03.01	libistamislauad	müük	50%	90%	2 649,60	MSMS
12.31.03.02	libilinad	müük	70%	90%	1 680,60	MSMS
12.31.09	teisaldatavad käsipuud tõusmiseks	müük	50%	90%	2 990,82	MSMS
12.31.15	tõsterihmad ja -rakmed	müük	70%	90%	388,60	MSMS
12.36.03	lingtõstukid	üür	70%	90%	10 347,00	MSMS
12.36.21	lingtõstuki kehatoed	üür	70%	90%	116,40	MSMS
18.03.15	voodilauad	üür	70%	90%	10 976,18	MSMS
18.10.03	seljatoed	müük	80%	90%	950,50	MSMS
18.18.06	tugikäepidemed	müük	50%	90%	6 291,68	MSMS

ISO kood	ISO koodi nimetus	Tehingu liik	Kehtiv piirmäär %	Prognoositav piirmäär %	Täiendav kulu riigile aastas	Lisainfo
18.18.11	hingedega tugipuud ja käetoed	müük	50%	90%	3 796,16	MSMS
18.30.15	kaasaskantav kaldtee	müük	50%	90%	1 991,20	MSMS
22.03.03	valgusfiltrid	müük	70%	90%	950,60	MSMS
22.03.09	suurendusklaasid	müük	70%	90%	5 175,80	MSMS
22.03.12	binoklid ja teleskoobid	müük	70%	90%	0,00	SKA ettepanek
22.03.18	suurendavad videosüsteemid, sh kaasaskantavad	müük	80%	90%	8 930,50	MSMS
22.06.21.03	varuosad	müük	80%	90%	2 361,70	SKA ettepanek
22.06.21.04	sisekõrva kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont	müük	80%	90%	327,00	SKA ettepanek
22.06.21.06	luukuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont	müük	80%	90%	114,00	SKA ettepanek
22.06.21.07	ajutüve kuulmisimplantaadi kõneprotsessori hooldusremont	müük	80%	90%	0,00	SKA ettepanek
22.15.06	kalkulaatorid	müük	70%	90%	21,00	MSMS
22.18.24	raadiosagedusega ülekandesüsteemid	müük	80%	90%	621,60	SKA ettepanek
22.21.09	dialoogiseadmed	müük	80%	90%	0,00	SKA ettepanek
22.24.21	helistamistarvikud	müük	70%	90%	3 320,00	MSMS
22.27.03	signaliseerimisvahendid	müük	70%	90%	0,00	SKA ettepanek
22.27.09	vastuvõtjad	müük	70%	90%	1 362,40	SKA ettepanek
22.27.12	kellad ja ajanäitajad	müük	80%	90%	96,00	SKA ettepanek
22.27.21	keskkonnahäiresüsteemid	müük	80%	90%	353,00	SKA ettepanek
22.27.24	jälgimisseadmed	müük	70%	90%	0,00	SKA ettepanek
24.21.03	haaramistangid	müük	50%	90%	7 233,92	SKA ettepanek
26.06.06	kommunikatsioonivõimendid	müük	70%	90%	0,00	SKA ettepanek
27.06.01	termomeetrid ja vedelikunivoo teatajad	müük	70%	90%	448,20	MSMS
27.06.02	kellad ja ajanäitajad	müük	80%	90%	515,70	MSMS
27.06.03	mööteristad	müük	70%	90%	1 425,00	MSMS
	loeteluvälised abivahendid	müük/üür	70%-80%	90%	10 000,00	MSMS

Kokku: **2 526 456,27**

* Arvutuste aluseks on 2023. aasta tehingud